

1

2

№

Savollar

Javoblar

1.

Ma'lumotlar bazasiga ta'rif bering

*ma'lum bir sxema asosida saqlanuvchi

ma'lumotlarning strukturalashgan majmuasi

2.

Ko'pchilik foydalanuvchilar tomonidan MBni yaratish, to'ldirish va birgalikda foydalanish uchun mo'ljallangan dasturiy vositalar majmuasi nima deyiladi?

*MBBT

3.

Fayllarni boshqarishda nima yordam beradi

*Fayl tizimi

4.

O'zaro bog'langan ma'lumotlar ... deyiladi

*ma'lumotlar tizimi

5.

Ma'lumotlar bazasi adminstratori

*bitta yoki bir nechta ma'lumotlar bazasi xaqida to'liq tasavvurga ega mutaxassis bo'lib, ushbu ma'lumotlar bazasini loyihalash va qo'llanilishini nazorat qilish bilan shug'ullanadi

6.

Atributlarda saqlanadigan xabarlar bu-

*ma'lumot qiymatlari

7.

Zamonaviy MBBTlar fayl tizimining qaysi muammosini hal qiladi

*ko'p foydalanuvchilar bilan ishlash

8.

Ma'lumotlar bazasidagi axborotlar qanday bo'lishi kerak

*qarama – qarshi bo'lmasligi; xatosiz bo'lishi; yaxlit

bo'lishi kerak

9.

MBBT dagi foydalanuvchilarga yaqin abstraksiya bosqichini ko'rsating

*tashqi

10.

Ma'lumotlar bazasi asosiy modellari nechta?

*3 ta

11.

Ma'lumotlarni tavsiflanishiga qarab nechchiga ajratish mumkin

*2

12.

Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimi deganda nimani tushunasiz ?

*ma'lumotlar bazalarini yaratish va foydalanish
uchun boshqarishni ta'minlovchi, maxsus lingvistik
vositalar majmuiga ega bo'lgan dasturiy ta'minot

13.

Ma'lumotlar bazasidagi ma'lumotlarni xotiraga saqlanishi qaysi tavsivlashga tegishli

*fizik

14.

Ma'lumotlar bazasidagi ma'lumotlarni foydalanuvchilarga ko'rinishi qaysi tavsivlashga tegishli

*logik

15.

Bitta MBBTda nechtagacha MB bo'lishi mumkin?

*Bir nechta

16.

MBBT arxitekturasining bosqichi bo'lmagan javob variantini ko'rsating

* Logik

17.

MBBT arxitekturasining nechta bosqichi mavjud

*3 ta

18.

MBBT dagi MBning barcha mantiqiy strukturasini ko'rsatuvchi abstraksiya bosqichini ko'rsating

*konseptual

19.

MBBTning vazifasiga nimalar kirmaydi

*Ma'lumotlar ortiqcha xajmini qisqartirish

20.

Ma'lumotlar bazasi tizimi nimalarni o'z ichiga oladi

*Ma'lumotlar, qurilma ta'minoti, dasturiy ta'minot
foydalanuvchilari

21.

Ob'ekt atributideganda nima tushuniladi?

jadval ustuni

22.

Mohiyat aloqa diagrammasida qanday uchraydigan shaklni toping
ellips

23.

Mohiyat aloqa diagrammasida qanday shakl qo'llanilmaydi
parallelogram

24.

Relyatsion algebra amallarini ko'rsating

*Kesishuv, birlashtirish, ayirish, dekad ko'paytma

25.

MBBT dagi axborotni jismonan saqlashga yaqin abstraksiya bosqichini ko'rsating
* ichki

26.

Ma'lum bir sust strukturaga ega va qiyin shakllanuvchi fan sohasining sun'iy intellekt tizimi nima deb ataladi

*Ekspert tizimi

27.

Ma'lumotlar bazasining klassifikatsiyasiga tegishli bo'lmagan javobni ko'rsating

Ma'lumotlarni saqlash va ularga murojaat qilishni tashkil qilish bo'yicha

28.

Saqlanayotgan axborot turi bo'yicha klassifikatsiya qaysi variantda tasvirlangan

*hujjatli, faktografik, leksikografik

29.

Ma'lumotlarni taqdim etish modellari bo'yicha klassifikatsiya qaysi variantda tasvirlangan

*ierarxik, tarmoqli, relyatsion, ob'ektga yo'naltirilgan

30.

Ma'lumotlar saqlashni va ularga murojaat qilishni tashkillishtirish bo'yicha klassifikatsiya qaysi variantda tasvirlangan

*lokal, tarmoqli, taqsimlangan

31.

Relyatsion ma'lumotlar bazasining asosiy tushunchalari aniqlang?

*Jadval, maydon, yozuv

32.

SQL tilining alfavitida nechata harf bor ?

*27

33.

Relyatsion ma'lumotlar bazasi bu

*munosabatlarning majmuasi yoki ikkilik jadvallari

34.

Ob'ektlar xolatini aks ettiruvchi va ko'rilayotgan predmet sohasida ular orasidagi munosabatlarni nomlangan ma'lumotlar to'plami..... deb ataladi.

*ma'lumotlar bazalari

35.

Markazlashtirilgan to'plam va ma'lumotlardan jamoaviy foydalanish zarur bo'lgan dasturiy, til, tashkiliy va texnik vositalar tizimi .....deb ataladi.

*ma'lumotlar banki

36.

Amaliy masalalar uchun avtomatlashtirilgan ishlov berishni ta'minlovchi dastur yoki dasturlar kompleksiga .....deyiladi.

*MBBT

37.

Ma'lumotlarni taqdim etishning relyatsion modeli: foydalanuvchiga ma'lumotlar qaysi ko'rinishda uzatiladi

*jadvallar

38.

Ma'lumotlar bazalarini muvoffaqiyatli amal qilishining zaruriy sharti bu...dir.

*yaxlitlikni ta'minlash

39.

Tezkorlik va xotira sarfi ko'rsatkichlari bo'yicha samarali ish olib borish imkoniyati bu.....yutug'idir.

*tarmoq modellari

40.

Ma'lumotlarni taqdim etish modeli nima

*Malumotlar bazasida saqlanuvchi ma'lumotlar mantiqiy strukturasi

41.

.Qo'llanish tavsifiga ko'ra MBBTlar qanday turlarga bo'linadi?

*shaxsiy va ko'p foydalanuvchilar

42.

Ma'lumotlarni taqdim etishning tarmoq modeli: ma'lumotlar nima orqali taqdim etilgan

* ixtiyoriy graf

43.

Ma'lumotlarni taqdim etish modelining qaysi biri eng keng tarqalgan xisoblanadi ob'ektga yo'naltirilgan

44.

Ma'lumotlarni taqdim etishning ierarxik modeli: ma'lumotlar nima orqali taqdim etilgan

*daraxt turidagi graf

45.

Moxiyat-aloqa modelining asosiy tushunchalari

atribut, jadval, aloqa

46.

Ob'ektlar orasidagi munosabat turini aniqlang: talaba va reyting daftarchasi

*1:1

47.

Talaba va reyting daftari orasidagialoqa modelini aniqlang

*1:1

48.

Binar aloqaning uch turi to'g'ri berilgan javobni ko'rsating

*Birga-ko'p, birga-bir, ko'pga-ko'p.

3

49.

Talaba va guruh ob'ektlari orasidagi aloqa modelini aniqlang

*n:1

50.

Shahar va viloyat ob'ektlari orasidagialoqa modelini aniqlang

* 1: m

51.

Moxiyat-aloqa modelini kim taklif qilgan

*Piter Chen

52.

Talaba va auditoriya ob'ektlari orasidagi munosabat turini aniqlang

*n:m

53.

FIO (o'qituvchi, kafedra) Guruh (Guruh,fan,FISh) va o'qituvchi

(NO_o'qituvchi,FIO_o'qituvchi kafedra) jadvallar orasida munosabatlar qanday

* m : n

54.

Relyatsion modeldan keyin qanday ma'lumotlar bazasi vujudga keladi

*assotsiativ

55.

Daraxt ko'rinishida qaysi ma'lumotlar bazasi tasvirlanadi?

*ierarxik

56.

Ma'lumotlar bazasini boshqarishda avval ma'lumotlar bilan ishlashning qanday prinsiplari mavjud bo'lgan?

*Pastki darajada tashqi xotira ma'lumotlarini boshqarish

57.

Relyatsion nazariyada quyidagilardan qaysi biri ta'luqli emas?

*Piter Chen

58.

Ma'lumotlar bazasiga tegishli tushunchani aniqlang?

*mavjudlik

59.

Kortrej bu ....?

* qator

60.

Edigan Kod kim bo'lgan?

*matematik

61.

Munosobat nima?

*jadval

62.

Relyatsion bazaga o'xshash juda bo'lgan analogini ko'rsating?

*ikki o'lchamli jadval

63.

Tushuncha qanday ma'lumotlar modeliga tegishli?

*relyatsion

64.

Domen bu ....?

* ustun

65.

Nuqtalar o'rniga to'g'ri keladigan so'zni ko'rsating. ....ustunlar to'plami berilgan qatorlar guruhidir

* Jadval

66.

Katakcha massiv shaklidagi qiymatni qabul qiladimi

*yo‘q

67.

Jadval ma'lumot kaliti bu ....

* Jadval ma'lumotlar yig'indisi bo'lib, uning har bir qatorini aniqlaydi

68.

Realyatsion ma'lumotlar bazasida ma'lumotlarni saqlashning asosiy formasi

*Jadval

69.

Realyatsion maydonda mohiyat aloqa diagrammasini o'zgartirganda atribut nimaga o'zgaradi?

*atributga

70.

Unikal identifikator nima

* Bir qatorni boshqa qatordan ajratib turadigan qiymatga ega ustun

71.

Jadvalning har xil qatorlari bir xil qiymatdagi kalitga ega bo'ladimi?

*Yo‘q

72.

Qator bu?

* yozuv, kortej, ekzempleyalar, borliq

73.

Realyatsion maydonda mohiyat aloqa diagrammasini o'zgartirganda mohiyat nimaga o'zgaradi?

* jadvalga

74.

Unikal maydon deb qanday qatorga aytiladi

* qiymati qaytarilmaydigan maydon

75.

Ustun bu?

*maydon, atribut

76.

Qaysi MBBT da ustun va maydonning kema-ketligi ahamiyatsiz?

*realyatsionda

77.

Realyatsion algebrada qanday operatsiya turlari mavjud

*An'anaviy va noan'anaviy

78.

$(A \cup V) \cup S \equiv A \cup (V \cup S)$

* Assoativ xususiyati

79.

$A \cup B \equiv V \cup A$

*Kommunikativ xususiyat

80.

Jadval ma'lumotlar strukturasi qanday aniqlanadi?

* jadval ustunlari nomlanishi bilan

81.

Noan'anaviy realyatsion operatsiyalar

* Bog'lanish, tanlash, proeksiya, bo'lish

82.

Realyatsion ma'lumotlar bazasida qaysi so'rovtilari qo'llaniladi

*SQL

83.

Ma'lumotlar bazasi jadvali nima uchun kerak:

*ma'lumotlarni saqlashga

84.

An'anaviy realyatsion operatsiyalarga nimalar kiradi

*kesib olish, umumlashtirish, farqlanish, dekart

ko'paytma

85.

Birinchi normal formada quyidagicha talab qo'yiladi

* Jadvalning hamma maydonlari bir - biri bilan

funksional bog'langan bo'lishi kerak

86.

Normallashtirish nimaga kerak

*Anomaliyadan holi bo'lish uchun

87.

Ikkinchi normal formada quyidagicha talab qo'yiladi:

* Jadvalning hamma maydonlari birinchi kalitga

bog'liq

88.

Nechta normal forma mavjud?

*6

89.

Uchinchi normal formada quyidagicha talab qo'yiladi:

* Tranzitiv boglanish bo'lishi

90.

SQL kengaytmasi nimani anglatadi?

*Sutukturalashgan so'rov tili

91.

Qaysi SQL operatorlari jadvallar sxemasini boshqarishi mumkin?

*CRATE, ALTER, DROP

92.

Qaysi SQL operatorlari ma'lumotlar ustidan murakkab amallarni bajaradi?

*SELECT, UPDATE, INSERT, DELETE

93.

Obektning nomi ma'lumotlar jadvalida qanday nomlanadi?

*identifikatorlar

94.

Sana vaqt toifasi

*TIMESTAMP

95.

,+, -, *, / operatorlari qanday nomlanadi.

*Arifmetik amallar

96.

Jadvaldagi ustunga qo'yilgan qanday cheklanish ustun qiymatlarining bo'sh bo'lmasligini ko'rsatadi

*NOT NULL

97.

'Paris' – bu

*Satrli konstanta

98.

VARChAR

* O'zgaruvchan toifadagi satr tipi

99.

>, , <, <>, operatorlari .....deyiladi

* Solishtirish amallar

100. Obyektdagi ma'lumotlarning funksional bog'lanishi va kamida bitta birmalchi kalit bo'lishi qaysi normal formani qanoatlantiradi

*1 NF

101. 3 NFga o'tishdan oldin albatta qaysi normal formaga bo'lishi shart

* 2 NF

102. Jadvaldagi ustunga qo'yilgan qanday cheklanish ustun qiymatlarini ma'lum bir shart bo'yicha tekshiradi

* CHECK

4

103. Qaysi bir MBBT klient-server turiga kirmaydi

*ACCESS

104. TRUE va FALSE Qiymatini qabul qiluvchi toifalar qanday nomlanadi?

*Bul tipli

105. Butun toifa ko'rsating

*NUMERIC

106. NOT, AND, OR operatorlari vazifasi nimadan iborat?

*Mantiqiy amallar

107. Jadvaldagi ustunga qo'yilgan qanday cheklanish ustun qiymatlarining yagonaligini ta'minlaydi

*UNIQUE

108. Jadvaldagi ustunga qo'yilgan qanday cheklanish ustun qiymatlarini bog'langan jadvaldagi birlamchi kalit qiymatlaridan oladi

*FORGN KEY

109. NOW() funksiyasining vazifasini ko'rsating

*Joriy sana va vaqtni ko'rsatadi

110. DATE() funksiyasini vazifasini tanlang

*Joriy sanani ko`rsatadi

111. MAX() agregat funksiyasining vazifasini ayting

*Belgilangan ustunning eng katta qiyati

112. MIN() agregat funksiyasining vazifasini ayting

*Belgilangan ustunning eng kichik qiyati

113. AVG() agregat funksiyasining vazifasini ayting

*Belgilangan ustunning o`rta arifmetigi

114. COUNT() agregat funksiyasining vazifasini ayting

*Belgilangan obyektning qatorlar soni

115. CREATE operatori vazifasi?

* Ma'lumotlar bazasidan obekt yaratish

116. ALTER operatori vazifasi?

* Ma'lumotlar bazasidan obektni o`zgartirish

117. DROP operatori vazifasi?

*Ma'lumotlar bazasidan obektni o`chirish

118. Agar siz ustun rezultat qaytaruvchi jadvalga kirishni xohlasnagiz qanaqa kalit so`zdan so`ng SQL so`rovi ko`rsatilishi kerak?

*SELECT

119. Quyidagi so`rovda s belgisi nimani anglatadi: SELECT * FROM STUDENT s;

*jadval nomini qayta nomlash

120. Quyidagi so`rovda STUDENT nimani anglatadi: SELECT * FROM STUDENT s;

*jadval nomi

121. Qidiruv so`rovlarini tezlashtirish uchun qaysi MBBT mexanizmi ishlatiladi

*indekslar

122. Keltirilgan qaysi MBBT tekin GNU lisenziyasi bilan tarqatiladi

*MySQL

123. CREATE TABLE jadval yaratish operatorida NULL nimani anglatadi?

*Ustinda qiymat bermaslikka ruxsat berishni

124. CREATE TABLE jadval yaratish operatorida NOT NULL cheklagichi nimani anglatadi?

*Ustunga tegishli bo`lgan satr qiymatlari bo`sh

bo`lmasligini

125. So`rovlarda qanday elementlarga psevdonim belgilash mumkin

*Jadval va qatorlarga

126. Qaysi korxona relyatsion MBBT yaratish bilan shug`ullanmaydi

*GOOGLE

127. SELECT operatorini vazifasi?

*Jadvaldan ma'lumotlarni tanlash

128. UPDATE operatorini vazifasi?

*Jadvalda qatorni o`zgartirish

129. DELETE operatorini vazifasi?

*Qatorni o`chirish

130. INSERT operatorini vazifasi?

*Jadvalga satr qo`shish

131. Bitta so`rovning ichida joylashgan ikkinchi so`rov qanday nomlanadi, misol: SELECT * FROM

STUDENT WHERE group_id IN (SELECT id FROM group WHERE number`217-15`)

*quyi so'rov

132. Quyidagi savol qanday javob qaytaradi `SELECT * FROM`

`students s FULL JOIN Groups g ON s.group_id g.id`

* `NULL` qiymatiga ega bo'lmagan `s.group_id g.id` tengligi orqali bog'lanadigan `groups` va `students` jadvalidagi barcha qatorlarni chiqaradi

133. Qaysi korxona relyatsion MBBT yaratish bozorida yetakchi xisoblanadi

*ORACLE

134. Qaysi peredikat saralash uchun ishlatiladi?

ORDER BY

135. Qaysi peredikat guruhlash uchun ishlatiladi?

*GROUP BY

136. `SELECT * FROM STUDENT WHERE SURNAME'P';`

*P harfiga teng bo'lgan familiyalar chiqadi.

137. Bir nechta shartlardan foydalanishda `WHERE` operatorida shartlar orasi qanday ajratiladi?

*Kalit so'zlar, AND yoki OR operatorlari

138. `SELECT` operatoridan `FROM` so'zidan keying yozuv nimani bildiradi?

*jadvalning nomini

139. Qaysi peredikat berilgan shartni qanoatlantiruvchi qidruvni amalga oshiradi?

*WHERE

140. Qaysi peredikat Saralash uchun ishlatiladi?

* ORDER BY

141. To'g'ri yozilgan `SELECT` operatorini ko'rsating.

*`SELECT * FROM`

142. `INSERT`, `UPDATE`, `DELETE` quyidagilarning biriga ishlamaydi?

* DML

143. Qaysi operatorda `WHERE` ishlatib bo'lmaydi?

*INSERT

144. Ikkilamchi kalit nimani ko'rsatadi

* birlamchi kalitni

145. `DROP` va `DELETE` operatorlarining farqi nimada

`DROP` ob'yektni `DELETE` ma'lumotni o'chiradi

146. `SELECT * FROM STUDENT WHERE SURNAME'P%';`

* P bilan boshlanuvchi familiyalar chiqadi

147. `CREATE TABLE`, `ALTER TABLE`, `DROP TABLE` Komandalarini qaysilarda ishlatib bo'la

adi

*DDL

148. `SELECT` operatoridan keyin * nimani bildiradi?

*hamma ustunlarni belgilashni

149. Qaysi operator yordamida «qo'shish» amali bajariladi

*`SELECT + JOIN`

150. Qaysi operator yordamida «kesishuv» amali bajariladi

* `INTERSECT`

151. Qaysi operator yordamida «Проекция» amali bajariladi

*`SELECT`

152. Qaysi operator yordamida «tanlash» amali bajariladi

*`SELECT + WHERE`

153. Qaysi operator yordamida «birlashtirish» amali bajariladi

*UNION

154. Operatorlarning qaysi biri natijaviy tanlovda eng ko‘p qatorlar sonini chiqaradi

*dekart ko‘paytmasi

155. Ichki bog‘lanish operatori – bu

*INNER JOIN

156. Chap tashqi bog‘lanish operatori – bu

*LEFT OUTER JOIN

157. INTERSECT operatori nimaga mo‘ljallangan

*Ikkala tanlovda mavjud umumiy natijalarni
chiqarish uchun

158. SELECT COUNT(id) FROM STUDENT so‘rovini nima qaytaradi

* STUDENTlarning miqdori

159. Qaysi operator yordamida «a yiruv» amali bajariladi

* MINUS

160. Tashqi bog‘lanishning qaysi turlarini bilasiz

*Chap, o‘ng, to‘liq

161. To‘liq tashqi bog‘lanish operatori – bu

*FULL OUTER JOIN

162. Relyasion turdagi MB dagi obyektlar necha o‘lchovli jadvalni tashkil etadi?

2

163. Last () nima vazifani bajaradi?

Natijaviy to‘plam oxirgi maydoni qiymatini

5

qaytaradi;

164. Tranzitiv bog‘lanish qanday bo‘ladi?

Agar A,B,C atributlar berilgan bo‘lsa va unda AàB bolsa B à C bolsa, unda
CA dan tranzitiv boglangan boladi

165. First() funksiyasining vazifasi nima?

Natijaviy to‘plam birinchi maydoni qiymatini qaytaradi

166. SQL tilini tarkibiy qismlariga kiradi: 1) ma’lumotlarni aniqlash tili; 2) ma’lumotlarni qayta
ishlash tillari; 3) ma’lumotlarni boshqarish tili; 4) dasturlash tillari

1, 2, 3

167. DML komandalarini ko‘rsating

INSERT, DELETE, UPDATE, SELECT

168. DDL komandalarini ko‘rsating

CREATE, ALTER , DROP

169. UPDATE operatorini qaysi kalit so‘zi jadvalni aniq ustunlari tanlab olish imkonini beradi?

SET

170. Ma’lumot baza administratori bu-

Bir yoki bir necha ma’lumot baza bo‘yicha to‘la tasavvurga ega bo‘lgan
loyihalash va nazorat qilish bilan shug‘ullanadigan mutaxassis

171. Amaliyotda eng ko‘p tarqalgan ma’lumotlar bazalari bu

Relyasion ma’lumotlar bazalari

172. MB da bir nechta jadvallarni birlashtirish mumkinmi?

Xa

173. Ikkita jadval birlashtirilganda ularning ma'lumotlari qaysi maydon bo'yicha moslanadi

Kalit maydon bo'yicha

174. SELECT operatoridan FROM so'zidan keying yozuv nimani bildiradi?

*jadvalning nomini

175. Relyatsion MBda joylashgan fayllarning kengaytmasi qanday?

.db, dbf

176. SQL tilining operatorlarini tanlang?

CREATE, INSERT, SELECT, DELETE

177. Select lpad(uyinchi, 10, '*') from func. So'rov natijasini tanlang

****Suarez

178. select rpad(uyinchi, 10, '*') from func; So'rov natijasini tanlang

Suarez****

179. LONG toifasi xotiradan qancha joy egallaydi

Bitta jadval uchun Maksimal darajasi 4GB.

180. SELECT LEFT(familiya,3) FROM xodimlar; so'rov natijasini toping

Xodimlar familiyalarining birinchi 3 ta harflarini

chiqaradi

181. Ko'p foydalanuvchili MBBTda ishlashning murakkabligi nimada

* Loyihalashning, eksploatasiyaning murakkabligi

182. select name, year from test where year>(select year from test where name='Jonny');

So'rovdagi qavs ichidagi so'rov qanday natija qaytaradi?

Jonnyning tug'ilgan yili

183. select * from join1 INNER join join2 ON join1.name=join2.name; So'rovdagi "join2"

nima?

Jadval nomi

184. select name, famil, year from test1 union select name, famil from test2; So'rov qanday

natija qaytaradi?

Xatolik yuz beradi

185. select name, famil from test1 union all select name, famil from test2; So'rov "all" qanday

vazifa bajaradi?

Jadvallar birlashtirilayotganda ustunlardagi

ma'lumotlar bir xil bo'lsa ham birlashtiradi

186. select min(yosh), ism, familiya from test group by ism, familiya; So'rovni xatosini toping

To'g'ri

187. select * from test order by ism desc; So'rovdagi "desc" nima vazifa bajaradi?

Ism ustunini teskarisiga saralaydi

188. DISTINCT operatorining vazifasi nima?

ma'lumotlar orasida bir xil ma'lumot bo'lsa, bu

ma'lumotni bitta qilib chiqaradi

189. desc test; So'rovni natijasini tanlang

test jadvaldagi ustunlarni strukturasi(ustun nomlari

va ularning tiplari)ni chiqarib beradi.

190. select ism, yosh, familiya from test where ism like 'S%'; So'rovdagi "%" nima uchun

ishlatiladi

"S"dan keyin simvollar bo'lishi mumkin

191. UNION operatori nimaga mo'ljallangan

*Ikki so'rov tanlovining natijalarini birlashtirish uchun

192. Jadval ustunidagi yig'indi qiymati qanday hisoblanadi

* SUM funksiyasi yordamida

193. Bog'lanishning qaysi turlarini bilasiz

*Ichki va tashqi

194. Ichki bog'lanish qaysi turga kiradi

*ekvivalent

195. O'ng tashqi bog'lanish operatori – bu

*RIGHT OUTER JOIN

196. JOIN operatori nimaga mo'ljallangan

* Ikki jadvaldan olingan natijalarni bitta jadvalda birlashtirish uchun

197. UPDATE Mahsulotlar SET Ombordagi miqdori `25`, Mahsulot narxi

`6500` WHERE Mahsulot nomi`Olma` so'rovni natijasini aniqlang

Mahsulotlar jadvalidagi Mahsulot nomi ustuni Olmaga teng bo'lgan

qatorni Ombordagi miqdori ustunini 25 ga va Mahsulot narxi

ustunini 6500 ga o'zgartiradi

198. DELETE * FROM Mahsulotlar WHERE ID2; so'rovni natijasini aniqlang

Mahsulotlar jadvalidan id 2 ga teng bo'lgan qatorni

barcha ma'lumotlarini o'chiradi

199. So'rov orqali mahsulot ob'yektidan nonni narxi o'zgartirilsin

UPDATE mahsulot SET narxi `1050` WHERE

Mahsulot nomi`non`

200. AUTO_INCREMENT bo'lgan atributga INSERT buyrug'i orqali ma'lumot kiritish shartmi?

yo'q

201. So'rov orqali yetkazib beruvchilar ob'yektidan Sarbon MChJ ga tegishli bo'lgan barcha malumotlar o'chirilsin

DELETE * FROM Yetkazib_beruvchilar WHERE

Yetkazib_beruvchilar"Sarbon MChJ"

202. SELECT MAX(id) FROM STUDENT so'rovini nima qaytaradi

*STUDENTning maksimal indentifikatori

203. SELECT AVG(age) FROM STUDENT so'rovi nimani qaytaradi

*STUDENTlarning o'rtacha yoshini

204. Quyidagi savol qanday javob qaytaradi SELECT * FROM students s, Groups g

* groups va students jadvalidagi dekart ko'paytmani chiqaradi

205. Jadvaldagi qaydlar miqdori qanday hisoblanadi

* COUNT funksiyasi yordamida

206. Agregat funksiyalarni ko'rsating

MIN, MAX, Count, AVG

207. Qaysi operatorlar bilan MIN, MAX, AVG, SUM agregat funksiyalar bajarilishi mumkin

*faqatgina SELECT bilan

208. MINUS operatori nimaga mo'ljallangan
*Birinchii tanlovda mavjud, lekin ikkinchisida yo'q
bo'lgan natijalarni chiqarish uchun

6

209. SELECT MAX(`mah_narxi(so``m)`) as `eng qimmat mahsulot` FROM `mahsulotlar`;
so'rov natijasini toping

Eng qimmat narxga ega bo'lgan mahsulot narxi

210. SELECT * FROM `mahsulotlar` WHERE `mah_narxi(so``m)` (SELECT
MIN(`mah_narxi(so``m)`) FROM `mahsulotlar`); so'rov natijasini toping

Eng qimmat narxga ega bo'lgan mahsulot haqida
barcha ma'lumot

211. select * from test order by ism desc; So'rovdagi "desc" nima vazifa bajaradi?
Ism ustunini teskarisiga saralaydi

212. SELECT AVG(`mah_narxi(so``m)`) FROM `mahsulotlar`; so'rov natijasini toping
Mahsulotlar jadvalidagi mah_narxi ustunining o'rta
arifmetigi

213. SELECT MID(`familiya`,1,1) FROM `xodimlar`; so'rov natijasini toping
Xodimlar familiyalarining bosh harflarini chiqaradi

214.

a) SELECT MID(`familiya`,1,1) FROM `xodimlar`; b) SELECT LEFT(`familiya`,1)
FROM `xodimlar`; c) SELECT SUBSTR(`familiya`,1,1) FROM `xodimlar`; a, b va c
so'rovlarni farqini toping
farqi yo'q

215. AS komandasining vazifasi va qo'llanilishi haqida ayting
Atributni qayta nomlash uchun ishlaydi

216. Quyidagi so'rov qanday javob qaytaradi SELECT * FROM
students s INNER JOIN Groups g ON s.group_id <> g.id
* groups va students jadvalidagi s.group_id g.id tengligini qanoatlantiruvchi
qatorlardan tashqari barcha qatorlarni chiqarib beradi

217. SELECT MIN(id) FROM STUDENT so'rovi nimani qaytaradi
* STUDENTning minimal indentifikatori

218. SELECT MAX(id) FROM STUDENT so'rovi nimani qaytaradi
* STUDENTning maksimal indentifikatori

219. Qaysi operatorlardan biri faqatgina bitta qator ustida operatsiya bajarishi mumkin
* Barchasi bir nechta qatorlar bilan ishlaydi

220. Quyidagi so'rov qanday javob qaytaradi SELECT * FROM
students s INNER JOIN Groups g ON s.group_id g.id
* groups va students jadvalidagi s.group_id g.id tengligi orqali
bog'lanadigan barcha qatorlarni chiqaradi

221. SELECT SUBSTR(`familiya`,1,1) FROM `xodimlar`; so'rov natijasini toping
Xodimlar familiyalarining bosh harflarini chiqaradi

222. Quyidagi savol qanday javob qaytaradi SELECT * FROM
students s FULL JOIN Groups g ON s.group_id g.id
* NULL qiymatiga ega bo'lmagan s.group_id g.id tengligi orqali

bog'lanadigan groups va students jadvalidagi barcha qatorlarni chiqaradi

223. Ma'lumotlarni qaysi tipiga MIN, MAX, AVG, SUM agregat funksiyalarni qo'llash mumkin emas

*Qatorlar

224. LIKE to'g'ri qollanilgan so'rovni ko'rsating

SELECT * FROM

Products WHERE PName

LIKE '%gizmo%'

225. Select * from exam Where mark in (4,5); so'rov natijasini toping

Imtixonidan 4 yoki 5 olganlar hadiqa ma'lumot

226. Lower operatorining vazifasi nima?

berilgan ustunni kichik harflarga almashtirib beradi

227. SELECT LEFT('familiya',1) FROM 'xodimlar'; so'rov natijasini toping

Xodimlar familiyalarining bosh harflarini chiqaradi

228. Upper operatorining vazifasi nima?

berilgan ustunni katta harflarga almashtirib beradi

229. Initcap operatorining vazifasi nima?

berilgan ustunni har bir qatoridagi ma'lumotni

birinchi harfini bosh harfga o'zgartiradi

230. SQLda so'rov orqali jadval ustunlari o'rnini almashtirish mumkinmi mumkin

231. SELECT TIMESTAMPDIFF(SECOND, '2015-04-29 22:14:55', '2015-04-29 22:24:18');

So'rov natijasini aniqlang

soniyalar orasidagi farq

232. MBBTda DDL tilini vazifasi nima?

Ma'lumotlarni tasvirlash tili

233. SQLda satrni uzunlikunligini aniqlab beradigan operatorni toping

Length

234. MBBTda DML tilini vazifasi nima?

Ma'lumotlarni manipulyatsiya qilish tili

235. MBBTda DCL tilini vazifasi nima?

Ma'lumotlarni nazorat qilish tili

236. LONG toifasi xotiradan qancha joy egallaydi

Bitta jadval uchun Maksimal darajasi 4GB.

237. SELECT RIGHT('familiya',3) FROM 'xodimlar'; so'rov natijasini toping

Xodimlar familiyalarining oxirgi 3 ta harflarini

chiqaradi

238. SELECT LEFT('familiya',3) FROM 'xodimlar'; so'rov natijasini toping

Xodimlar familiyalarining birinchi 3 ta harflarini

chiqaradi

239. Ko'p foydalanuvchili MBBTda ishlashning murakkabligi nimada

* Loyihalashning, ekspluatasiyaning murakkabligi

240. Lokal MB da ko'p foydalanuvchili ruxsat mavjudmi

*Yo'q

241. Zahira o'rnini bosuvchi MBBT serveri nima deb ataladi

*oyna

- 242.** MBBT administratorining asosiy vazifalariga nimalar kiradi
*Huquq va majburiyatlarni taqsimlash
- 243.** Bitta tranzaksiya nechta operatsiyadan iborat bo'lishi mumkin
*bir nechta
- 244.** Tranzaksiya nechta xususiyatga ega
*4
- 245.** Ma'lumotlarga parallel ruxsat berish imkoniyatini ta'minlab beruvchi asosiy mexanizm nima hisoblanadi
*Blokka tushirish
- 246.** Blokka tushirishning qanaqa turlari bor
*Yozuv va o'qishga
- 247.** MB ishining mantiqiy birligi nima deb ataladi
*Tranzaksiya
- 248.** Tranzaksiyalarning asosiy xususiyatlari
*ASID
- 249.** Tizimdagi har qanday to'xtalishlarida MBBT oldindan ko'rib o'tilgan ma'lumotlar omborini qayta tiklash qobiliyati nima deb ataladi
*Qayta tiklash
- 250.** MB ni konfiguratsiyalash va hujjatlashtirish quyidagilardan qaysi biriga tegishli
* MB strukturasini boshqarish
- 251.** Tizimdagi to'xtalishlarda ma'lumotlarni qayta tiklash uchun nima zarur bo'ladi
*Backup
- 252.** Qaysi buyruqlardan biri tranzaksiyadagi o'zgarishlarni saqlash uchun xizmat qiladi
*COMMIT
- 253.** Ma'lumotlar bazasidagi nosozliklar sababi nimada bo'lishi mumkin emas
* Lisenziyalash muammolari
- 254.** Bitta rolda nechta foydalanuvchi bo'lishi mumkin
* Bir nechta
- 255.** Tranzaksiya dispecheriga ta'rif bering
*Tranzaksiyalarning atomarligini ta'minlovchi tizimli komponenta
- 256.** select * from tab1 INNER join tab2 ON tab1.nametab2.name; So'rovdagi "tab2" nima?
Jadval nomi
- 257.** select name, famil, year from test1 union select name, famil from test2; So'rov qanday natija qaytaradi?
Xatolik yuz beradi
-

7

- 258.** select name, famil from test1 union all select name, famil from test2; So'rov "all" qanday vazifa bajaradi?
Jadvallar birlashtirilayotganda ustunlardagi ma'lumotlar bir xil bo'lsa ham birlashtiradi
- 259.** select min(yosh), ism, familiya from test group by ism, familiya; So'rovni xatosini toping
To'g'ri
- 260.** select * from test order by ism desc; So'rovdagi "desc" nima vazifa bajaradi?

Ism ustunini teskarisiga saralaydi

261. Yoxud barcha, yoxud hech narsa bajarilmaydigan tranzaksiya xususiyati nima deb nomlanadi

*Atomarlik

262. Qaysi buyruqlardan biri tranzaksiyani boshlanishini e'lon qilish uchun xizmat qiladi

*BEGIN TRANSACTION

263. Ma'lumotlarga ruxsat etish xavfsizligi qanday mexanizm bilan ta'minlanadi

*Foydalanuvchilar va rollar

264. Qaysi operatsiyalarda MB ga ruxsat sozlanadi

*O'qish va o'zgarishlarda

265. Tranzaksiya bu.....?

* Ma'lumotlar bilan ishlashda o'zining mantiqiy birligiga ega bo'lgan ma'lumotlar bazasi jarayonlarining ketma-ket bajarilish guruxi

266. Qayta tiklash jarayoni jurnalida barcha tranzaksiyalarni bajarilish jarayoni nima deb ataladi

*Nakat

267. Qaysi buyruqlardan biri tranzaksiya otkati uchun xizmat qiladi

COMMIT

268. MBBTda bir vaqtning o'zida ko'pchilik tranzaksiyalar murojatini qayta ishlash bitta ma'lu motga bir necha marta

amalga oshirish imkoniyatini quyidagi terminlardan qaysi birida to'g'ri ko'rsatilgan

*Parallellik

269. Ma'lumotlar bazasi xavfsizligini ta'minlash nimalardan iborat

* Ayrim harakatlarni bajarish huquqi faqatgina aniq

foydalanuvchiga va aniq vaqt davomida beriladi

270. Bitta foydalanuvchiga nechtagacha rollar bo'lishi mumkin

* Bir nechta

271. Ayrim kompyuter tarmoqlarida fizik taqsimlangan ma'lumotlar majmuining o'zaro bog'langan mantiqiy to'plami (va ularning tavsifi) nima deb ataladi

*Taqsimlangan MB

272. Taqsimlangan MB dan foydalanayotgan vaqtda foydalanuvchi uni qanday ko'ra oladi

* Yagona MB sifatida ko'radi

273. Har bir tugun o'zinig xususiy ma'lumotlar bazasi tizimiga ega bo'lib va bu tugunlar o'zaro kelishilgan holda ishlaydigan tizim nima deb ataladi

*Taqsimlangan

274. Taqsimlangan MBBT ni xususiyatlarini

ajratib ko'rsating

* Har bir tugunda MBBT lokal ilovalarning avtonom ishlash, ma'lumotlarga bo'lgan ruxsat MB BT

boshqaruvi ostida amalga oshirilishi

275. Bir turdagi taqsimlangan MB foydalaniladi .....

* Turli xil tugunlarda bir xil MBBT

276. Foydalanuvchiga ko'p tugunlar bo'yicha taqsimlangan ma'lumotlar xususiyatlarining ko'rinmasligi nima deb ataladi

*Tiniqlilik

277. ANSI-SPARK arxitekturasi nechta darajaga ega

*3

- 278.** Taqsimlangan/parallel ma'lumotlar bazasi – bu
* Tarmoqlarda taqsimlangan MB
- 279.** Taqsimlangan MBBT vazifasiga nima kirmaydi
* Operativ xotirani boshqarish
- 280.** Parallel MBBT arxitekturasining asosiy tipi(turi)ga kirmaydigan javobni ko'rsating
*Taqsimlangan foydalanuvchilar tizimi
- 281.** Taqsimlangan MBBT ning asosiy turlarini ko'rsating
* Bir turdagi va ko'p turdagi
- 282.** Parallel MBBT nima?
*Qattiq disklar va bir nechta protsessorlardan foydalangan holda funksiyalashgan MBBT
- 283.** Ob'ektga yo'naltirilgan MB da qanaqa tillar mavjud
*Permanentli va dasturlash tili
- 284.** Ob'ektga yo'naltirilgan MBBT da ma'lumotlarga ruxsat olish uchun nimadan foydalaniladi
*Ko'rsatgichlar
- 285.** Keltirilganlardan qaysi o'ziga xos xususiyat faqatgina Ob'ektga yo'naltirilgan MBBT ga xos
*Ma'lumotlarning uzluksizligi
- 286.** Qaysi MBBT lar dastur bo'lishini talab qiladi
* Ob'ektga yo'naltirilgan
- 287.** Ob'ektga yo'naltirilgan MB ..... saqlaydi
* ob'ektlarning semantikasini
- 288.** Ob'ektga yo'naltirilgan MB ning nechta saqlash darajasi mavjud
*1
- 289.** Ob'ektga yo'naltirilgan MBBTning relyatsion MBBT dan asosiy farqlari
* Ob'ekt ma'lumotlarni to'g'ri boshqarilishi haqidagi ma'lumotni saqlaydi
- 290.** Bir nechta ish birligining nomlanishi...
*Tranzaksiya
- 291.** Qaysi MBBTlarda konstruktorlar va destruktorlardan foydalaniladi
* Ob'ektga yo'naltirilgan
- 292.** Qaysi tashkilotlar XML (Extensible Markup Language) standartlarini ishlab chiqadi
*W3C
- 293.** Aniq tuzilishga ega bo'lgan lekin bu tuzilish muqarrar bo'lmagan, yetarlicha o'rganilmagan yoki to'liq bo'lmagan ma'lumotlar nima deb ataladi
*Deyarli strukturalashmagan
- 294.** XML ma'lumotlar validatsiyasi uchun nimalar talab qilinadi
*DTD
- 295.** Extensible Markup Language ning to'g'ri abbreviaturasini ko'rsating
*XML
- 296.** Qaysi variantlardan biri XML ga tegishli emas
*SQL
- 297.** XML uchun daraxt ko'rinishiga asoslangan API -interfeys nima deb nomalanadi
*DOM
- 298.** Qaysi so'rovlar tilini XML ga qo'llash mumkin emas

*QBE

299. Deklarativ so'rov tillari XML uchun nima deb yuritiladi

* XPath

300. XML ning aniq konkret tuzilishini o'zida aks ettiruvchi tuzilma nima deb yuritiladi

*XML SHEMA

301. ROLLBACK operatorining vazifasi nima?

**b. amallarni o'zgarishlarsiz qayta bajarish

302. Ma'lumotlar bazasini ishlab chiqish bosqichlari nechta?

**a. 5

303. Kesishma amalining sintaksisini ko'rsating

**d. A INTERSECT B

304. Quyidagi keltirilgan bog'lanish shakllaridan qaysi biri relyatsion MBBT da bevosita qo'llanilmaydi?

**b. ko'pga ko'p bog'lanish deyiladi

305. Ushbu AND, OR, NOT operatorlar guruhi qanday nomlanadi?

**b. Mantiqiy operatorlar

306. REPLACE qanday vazifani bajaradi

**d. Agar omborda yozuv bo'lsa uni yangilaydi, aks

holda qo'shib qo'yadi

307. Munosabatlar ustida relyatsion operatorlar yordamida bajariladigan amallar natijasi ham munosabat bo'ladigan protsedurali tillar guruhi qanday nomlanadi?

**b. Relyatsion algebra

8

308. Kalit murakkab deyiladi, agarda u...

**a. Bir nechta atributlardan tashkil topgan bo'lsa

309. SQL tilida yaratilgan jadvalga ma'lumot kiritish tartibi to'g'ri yozilgan bandni tanlang.

**a. INSERT INTO tel_numb(fio, address, tel)

values('Vali Ismoilov', 'Furqat ko'ch., uy.18', '354-54-54');

310. Agar munosabatning barcha atributlar oddiy (bir qiymatli) bo'lsa, u holda bunday munosabat qaysi normal shaklga mos keladi

**c. birinchi normal shaklga

311. show tables nima vazifani bajaradi?

**b. Mavjud barcha jadvallarni ko'rsatadi

312. Update operatori qanday vazifani bajaradi

**c. Kiritilgan ma'lumotni o'zgartirish imkoniyatini

beradi

313. SQL tilida yaratilgan jadvalga ma'lumot qo'shish qaysi operator bilan bajariladi?

**b. Insert

314. Birlashma amalining sintaksisini ko'rsating

**d. A UNION B

315. SELECT operatorining vazifasi nima?

**d. jadvalda qatorni saralash

316. Agar vaqtning har bir momentida A munosabatning yagona kortejiga B munosabatning bir

nechta korteji mos kelsa, bu bog'lanish shakli ....

**b. birga ko'p bog'lanish deyiladi

317. Domen – bu...

**c. U yoki bu atribut uchun qabul qiladigan mantiqiy bo'linmas qiymatlari to'plami

318. Qaysi SQL operatorlari jadvallar sxemasini boshqarishi mumkin?

**a. SELECT, UPDATE, INSERT, DELETE

319. Qaysi buyruq ma'lumotlar omborini yoki jadvalni o'chiradi?

**c. DROP

320. Yaratilgan jadvalga ma'lumot qo'shish uchun to'g'ri yozilgan javobni toping.

**c. insert into jadval_nomi

values(5,'Isroil','Yunusov','Urgut');

321. Axborot tizimi - ? to'g'ri ta'rifni toping

**d. belgilangan maqsadga erishish yo'lida axborotni yig'ish, saqlash, qayta ishlash va uzatish uchun qo'llaniladigan usullar, vositalar va shaxslarning o'zaro bog'langan majmuasidir.

322. Jadval strukturasi qaysi buyruq bilan o'zgartiradi?

**d. ALTER

323. SQL tilida yaratilgan jadvaldan qatorni o'chirish to'g'ri bajarilgan variantni tanlang.

**c. Delete from jadval_nomi where id

324. INSERT operatorining vazifasi nima?

**d. jadvalga qatorni qo'shish

325. Jadvalda nechta tashqi kalit bo'lishi mumkin?

**a. Bir yoki bir nechta

326. Kardinal son – bu...

**b. Munosabatdagi yozuvlar soni

327. ALTER operatorining vazifasini toping?

**a. jadval strukturasi o'zgartiradi

328. Ayirma amalining sintaksisini ko'rsating

**b. A MINUS B

329. SQL tilida jadval yaratish buyrug'i to'g'ri qo'llanilgan javobni toping?

**a. Create table

jadval_nomi(o'zgaruvchi1,ozgaruvchi2,...);

330. GROUP BY ifodasi qanday vazifani bajaradi?

**c. guruhlar asosida natijaviy so'rovlarni yaratishga imkon beradi.

331. Qaysi bir MBBT klient-server turiga kirmaydi?

**c. ACCESS

332. Bitta serverda nechtagacha MBBT bo'lishi mumkin?

**d. Bir nechta

333. Ma'lumotlar bazasiga berilgan ISO/IEC

2382-1:1993 to'g'ri ta'rifni toping ?

**c. Bir yoki ko'p tarmoqlarda foydalanish mumkin bo'lgan ma'lumotlarning xususiyatlari va ul

ar

orasidagi munosabatlarni tasvirlab, konseptual struktura orqali tashkil qilingan ma'lumotlar to'plamidir

334. Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimi

deganda nimani tushunasiz ?

**b. ma'lumotlar bazalarini yaratish va foydalanish uchun boshqarishni ta'minlovchi, maxsus lingvistik vositalar majmuiga ega bo'lgan dasturiy ta'minot

335. Ob'ektga yo'naltirilgan MBBT da ma'lumotlarga ruxsat olish uchun nimadan foydalaniladi?

**d. Ko'rsatgichlar

336. MBBT dagi axborotni jismonan saqlashga yaqin abstraksiya bosqichini ko'rsating?

**d. ichki

337. Qaysi korxona relyatsion MBBT yaratish bozorida yetakchi xisoblanadi?

**c. ORACLE

338. MBBT dagi MBning barcha mantiqiy strukturasini ko'rsatuvchi abstraksiya bosqichini ko'rsating?

**b. konseptual

339. Saqalayotgan axborot turi bo'yicha klassifikatsiya qaysi variantda tasvirlangan?

**b. xujjatli, faktografik, leksikografik

340. M.R. Kogalovskiyning ma'lumotlar bazasiga bergan ta'rifni toping

**b. Aniq qoidaga muvofiq tashkil etilgan va foydalanuvchilarning axborot ehtiyojlarini qondirish uchun ishlatiladigan ma'lumotlar majmui

341. K.Dj. Deytning ma'lumotlar bazasiga bergan ta'rifni toping ?

**a. Har qanday korxonaning amaliy dasturiy ta'minot tizimlari majmui uchun doimiy ma'lumotlar majmui

342. Ma'lumotlar bazasiga berilgan ISO/IEC TR 10032:2003 to'g'ri ta'rifni toping ?

**c. ma'lumotlarni modellashtirish qoidalariga muvofiq amalaga oshirish vositasi va sxemalar orqali saqlanadigan ma'lumotlar to'plami

343. MBBT ning eng asosiy vazifasi nimadan iborat ?

**a. So'rovlarni qayta ishlash

344. MBBT dagi foydalanuvchilarga yaqin abstraksiya bosqichini ko'rsating?

**a. tashqi

345. MBBT ro'yxati to'g'ri keltirilgan qatorni aniqlang ?

**b. MS Access, OpenOffice.org Base, Cache, CouchDB, IMS, DB2, Firebird

346. Ma'lum bir sust strukturaga ega va qiyin shakllanuvchi fan soxasining sun'iy intellekt tizimi nima deb ataladi?

**b. Ekspert tizimi

347. Qaysi korxona relyatsion MBBT yaratish bilan shug'ullanmaydi?

**d. GOOGLE

348. Birinchi pullik MBBT tizimini aniqlang ?

**d. ORACLE

349. MBBTga chiquvchi ma'lumot nima deb yuritiladi?

**d. Ma'lumot

350. Ma'lumotlar bazasining klassifikatsiyasiga tegishli bo'lmagan javobni ko'rsating?

**d. Axborotni qayta ishlash tezligi bo'yicha

351. Ma'lumotlar bazasidagi nomlangan eng kichik element bu

**a. maydondir.

352. Ma'lumotlar bazasini boshqarishda avval ma'lumotlar bilan ishlashning qanday prinsiplari mavjud bo'lgan?

- **d.** Pastki darajada tashqi xotira ma'lumotlarini boshqarish
- 353.** Munosabat nima?
- **b.** jadval
- 354.** Jadval ma'lumot kaliti bu ....
- **b.** Jadval ma'lumotlar yig'indisi bo'lib, uning har bir qatorini aniqlaydi
- 355.** Qator bu?
- **a.** yozuv, atribut, ekzempleyar, borliq
-

9

- 356.** Nuqtalar o'rniga to'g'ri keladigan so'zni ko'rsating .....ustunlar to'plami berilgan qatorlar guruhini ko'rsating
- **d.** Jadval
- 357.** Edgar Kodd kim bo'lgan?
- **d.** matematik
- 358.** Relyatsion bazaga o'xshash juda bo'lgan analogini ko'rsating?
- **d.** ikki o'lchamli jadval
- 359.** Unikal maydon deb qanday qatorga aytiladi
- **b.** qiymati qaytarilmaydigan maydon
- 360.** Jadval ma'lumotlar strukturasi qanday aniqlanadi?
- **b.** jadval ustunlari nomlanishi bilan
- 361.** Ma'lumotlar bazasida jadvaldagi ustunlar nomini ko'rsating
- **c.** maydon
- 362.** Ma'lumotlar bazasi qaysi ob'ektlarsiz mavjud emas?
- **d.** jadvallarsiz
- 363.** Talaba va guruh ob'ektlari orasidagi aloqa modelini aniqlang
- **c.** n:l
- 364.** Relyatsion modeldan keyin qanday ma'lumotlar bazasi vujudga keladi
- **a.** assotsiativ
- 365.** Realyatsion ma'lumotlar bazasida qaysi so'rov tillari qo'llaniladi?
- **a.** SQL
- 366.** Qaysi MBBT da ustun va maydonning kema-ketligi ahamiyatsiz?
- **b.** realyatsionda
- 367.** Quyidagi javoblarning qaysi birida relyatsion ma'lumotlar bazasidagi axborotlarni tashkilashtirish shakli to'g'ri keltirilgan?
- **a.** jadval.
- 368.** Ma'lumotlar bazasi jadvali nima uchun kerak?
- **c.** ma'lumotlarni saqlashga
- 369.** Unikal identifikator nima
- **c.** Bir qatorni boshqa qatordan ajratib turadigan qiymatga ega ustun
- 370.** Talaba va auditoriya ob'ektlari orasidagi munosabat turini aniqlang
- **b.** n:m
- 371.** Ustun bu?
- **d.** jadval, domen

- 372.** Nuqtalar o‘rniga to‘g‘ri keladigan so‘zni ko‘rsating .....ustunlar to‘plami berilgan qatorlar guruhini ko‘rsating
**a. Jadval
- 373.** Relyatsion ma’lumotlar bazasining asosiy tushunchalari aniqlang?
**b. Jadval, maydon, yozuv
- 374.** Kim birinchi bo‘lib relyatsion ma’lumotlar bazasini yaratgan ?
**d. Kodd
- 375.** Yozuvsiz jadvalda qandaydir axborot salanishi mumkinmi?
**a. bo‘sh jadval hyech qanday axborot saqlamaydi
- 376.** Ma’lumotlar bazasi qaysi jadval elementlarida saqlanadi?
**b. yozuvlarda
- 377.** Ob’ektlar va ularning o‘zaro aloqalari ikki o‘lchovli jadval ko‘rinishida tasvirlanadigan modelni kursating
**d. relyatsion model
- 378.** Kortrej bu ....?
**d. Qator
- 379.** Fayl-
server texnologiyasi asosida ishlovchi MBBT bir vaqtda necha amaliy dastur ishlay oladi ?
**d. Tarmoqdagilarni barchasi
- 380.** Ko‘pchilik foydalanuvchilar tomonidan MBni yaratish, to‘ldirish va birgalikda foydalanish uchun mo‘ljallangan dasturiy vositalar majmuasi nima deyiladi?
**a. MBBT
- 381.** Ma’lumotlar bazasi tizimi nimalarni o‘z ichiga oladi
**d. Ma’lumotlar, qurilma ta’minoti, dasturiy ta’minot foydalanuvchilari
- 382.** Ma’lumotlar bazasini boshkarish tizimining asosiy tarkibiy qismi nima
**d. ma’lumot
- 383.** Klient-
server texnologiyasi asosida ishlovchi MBBT bir vaqtda necha amaliy dastur ishlay oladi ?
**b. Tarmoqdagilarni barchasi
- 384.** Engines texnologiyasi asosida ishlovchi MBBT bir vaqtda necha amaliy dastur ishlay oladi?
**a. Tarmoqdagilarni barchasi
- 385.** MBBT arxitekturasining bosqichi bo‘lmagan javob variantini ko‘rsating?
**b. jismoniy
- 386.** MBBT dasturiy ta’minotlarni qaysi bosqichiga kiradi?
**d. Axborot bosqichiga
- 387.** Bitta MBBTda nechtagacha MB bo‘lishi mumkin?
**a. Bir nechta
- 388.** INSERT INTO P(PNUM, PNAME) VALUES (4, Toirov) operatorining vazifasi
**c. jadvalga bitta qatorni qo‘shish
- 389.** DELETE FROM P WHERE P.PNUM 1; operatorining vazifasi
**a. jadvaldagi bir nechta qatorlarni o‘chirish
- 390.** UPDATE operatorining vazifasi nima?
**b. jadvaldagi qatorni o‘zgartirish
- 391.** DROP qanday vazifani bajaradi?
**d. ma'lumotlar omborini yoki jadvalni o'chiradi

- 392.** COMMIT operatorining vazifasi nima?
**b. amalga oshirilgan o'zgarishlarni qayd qilish
- 393.** show databases nima vazifani bajaradi?
**b. Mavjud barcha ma'lumotlar ba'zalarini ko'rsatadi
- 394.** DELETE operatorining vazifasi nima?
**c. jadvaldan qatorni o'chirish
- 395.** SQL kengaytmasi nimani anglatadi?
**a. Sutukturalashgan so'rov tili
- 396.** SQL tilida yaratilgan jadvaldan ma'lumot o'chirish qaysi operator bilan bajariladi?
**d. delete
- 397.** SQL tilida Select operatori qaysi vazifani bajaradi?
**d. ombordan ma'lumotlarni chaqiradi
- 398.** Ma'lumotlar bazasiga ta'rif bering
**c. ma'lum bir sxema asosida saqlanuvchi ma'lumotlarning strukturalashgan majmuasi
- 399.** MBBTga kiruvchi ma'lumot nima deb yuritiladi?
**c. SQL so'rov
- 400.** UPDATE P SET PNAME Raximov WHERE P.PNUM 1; operatorining vazifasi
**c. jadvaldagi bir qancha qatorlarni o'zgartirish
- 401.** Qo'shish operatsiyasining nechta ko'rinishi bor?
**b. 4
- 402.** SQLda yaratilgan jadvalni qanday ko'rish mumkin?
**a. from jadval_nomi Select
- 403.** Relyatsion nazariyada quyidagilardan qaysi biri ta'luqli emas?
**c. Piter Chen
- 404.** Realyatsion maydonda mohiyat aloqa diagrammasini o'zgartirganda atribut nimaga o'zgaradi?
**d. atributga
- 405.** Binar aloqaning uch turi to'g'ri berilgan javobni ko'rsating
**a. Birga-ko'p, birga-bir, ko'pga-ko'p
- 406.** Domen bu ....?
**c. ustun
- 407.** Quyidagi tasdiqlardan qaysi biri noto'g'ri?
**c. Ma'lumotlar bazasidagi maydon tarkibida bir necha yozuvlar bor.
- 408.** Relyatsion algebraning qaysi amali unar amal deyiladi?
**b. faqat bitta munosabat ustida bajariladigan
- 409.** Nuqtalar o'rnini to'ldiring: ... –bu mantiqiy bog'langan maydonlar to'plami.
**b. Yozuv
- 410.** Ko'pqiyimatli bo'lmagan bog'liqlik shaklini tanlang
**c. 1:1
- 411.** Munosabatlar orasidagi 0,0423611111111111 bog'lanishga misol keltirilgan qatorni
**a. Talaba : Stipendiya
-

10

ko'rsating

412. Binar amal to'g'ri ko'rsatilgan qatorni toping

**d. Ikkita munosabat ustida bajariladigan

413. SQL tilining ma'lumotni tanlab olish so'rovini yaratish operatori nomini ko'rsating

**d. Select

414. Tizimlashtirilgan ma'lumot - ?

**b. Aniq shakl, qoidalar asosida bog'langan

ma'lumotlar

415. Agar munosabat birinchi normal shaklga keltirilgan bo'lsa va u ikkinchi normal shaklga keltirilishi uchun yana qanday shart bajarilishi kerak?

**b. har bir kalit bo'lmagan atributlar birlamchi

kalitga to'liq funktsional bog'liq bo'lishi

416. Munosabatlar orasidagi M:M bog'lanishga misol keltirilgan qatorni ko'rsating

**b. Talabalar : O'qituvchilar

417. Ushbu , <> , , operatorlar guruhi qanday nomlanadi?

**c. Relyatsion operatorlar

418. Ushbu IN, BETWEEN, LIKE operatorlar guruhi qanday nomlanadi?

**c. Maxsus operatorlar

419. Agar vaqtning har bir momentida A munosabatning kortejlar majmuasiga B munosabatning kortejlar majmuasi mos kelsa, bu bog'lanish shakli ....

**b. ko'pga ko'p bog'lanish deyiladi

420. Relyatsion hisoblashlar tiliga misol bo'ladigan til

**d. SQL

421. Munosabatlar orasidagi 1:M bog'lanishga misol keltirilgan qatorni ko'rsating

**a. Uy : Yashovchilar

422. Nuqtalar o'rnini to'ldiring: Ma'lumotlar bazasi tushunchasi ..... kabi elementlar bilan chambarchas bog'liq.

**a. maydon, yozuv, fayl (jadval)

423. Munosabatlar darajasi – bu...

**a. Munosabatdagi maydonlar soni

424. Ma'lumot - ...?

**b. biror bir hodisa yoki voqelikni ifodalash uchun

qo'llaniladigan belgi (yoki belgilar majmuasi).

425. Munosabatlar orasidagi M:1 bog'lanishga misol keltirilgan qatorni ko'rsating

**b. Talabalar : Guruh

426. Agar vaqtning har bir momentida A munosabatning kortejlar majmuasi B munosabatning bitta kortejiga mos kelsa, bu bog'lanish shakli ...

**a. ko'pga bir bog'lanish deyiladi

427. Agar vaqtning ixtiyoriy momentida A munosabatning har bir kortejiga, B munosabatning 0 yoki 1 korteji mos kelsa, bu bog'lanish turini toping

**a. Birga bir bog'lanish

428. Nuqtalar o'rnini to'ldiring: Jadval indekslangan deyiladi, agar jadval uchun .... qo'llanilsa

**d. Indeks

429. Qiymati boshqa jadvalning birlamchi kalitiga mos keluvchi jadval ustuni yoki ustunlar

guruhi qanday nomlanadi

**d. Tashqi kalit

430. Ma'lumotlar bazasi ta'rifi to'g'ri ko'rsatilgan qatorni toping?

**a. EHM xotirasiga yozilgan ma'lum bir strukturaga ega, o'zaro bog'langan va tartiblangan ma'lumotlar majmuasi

431. Ma'lumotlar bazasida jadvaldagi satrlar nomini ko'rsating

**b. yozuv

432. Katakcha massiv shaklidagi qiymatni qabul qiladimi

**a. yo'q

433. OTM ma'lumotlar bazasidagi talaba va auditoriya ob'ektlari orasidagi munosabat turini aniqlang

**d. n:m

434. Ma'lumotlar bazasi struktura o'zgaradi, agarda

**c. maydon qo'shilsa/o'chirilsa.

435. FIO (o'qituvchi, kafedra) Guruh (Guruh,fan,FISh) va o'qituvchi

(NO_o'qituvchi,FIO_o'qituvchi kafedra) jadvallar orasida munosabatlar qanday

**d. m:n

436. Jadvalning har xil qatorlari bir xil qiymatdagi kalitga ega bo'ladimi?

**d. Yo'q

437. Ma'lumotlar bazasi qanday tashkil qilinadi?

**b. MBBTdagi qo'llaniladigan model va ma'lumotlar tuzilishiga asosan

438. SQLda AVG (ifoda) DISTINCT ustun nomi formatining vazifasi

**b. AVG() – Ustundagi hamma qiymatlar o'rtasi qiymatini hisoblaydi.

439. Oy nomini saqlash uchun qaysi maydon turidan foydalanish maqsadga muvofiq?

**c. Matnli(Текстовый);

440. Jadvalni o'chirish imkoniga ega bo'lish uchun, jadval egasi (Ya'ni yaratuvchisi) bo'lishingiz kerak. Faqat bo'sh jadvalni o'chirish mumkin bo'lgan kommandani aniqlang.

**d. DROP TABLE

441. 123 so'm, 567 so'm.ga o'xshash ma'lumotlar qaysi maydonda saqlanadi?

**c. Pulli(Денежный);

442. SQLda BETWEEN va IN Operatorlari qanday operatorlar.

**b. Mantiqiy operatorlar

443. Mantiqiy turdagi maydonda bir baytli belgilarni saqlash mumkinmi?

**d. Faqat 1 bit saqlash mumkin;

444. SQL tilidagi ALTER TABLE komandasini vazifasi

**c. Jadvalni o'chirish imkoniga ega bo'lish uchun, jadval egasi (Ya'ni yaratuvchisi) bo'lishingiz kerak. Faqat bo'sh jadvalni o'chirish mumkin.

445. IN operatorining vazifasini aniqlang.

**d. Tanlov asosida boshqa ma'lumotlarga mos bo'lgan ma'lumotlarni yigishga imkon beradi.

446. SQLda ..... sinfi natijaviy to'plam ma'lumotlariga hamda shu natijaviy to'plam bilan bog'liq meta ma'lumotlarga murojaatni ta'minlaydi.

**d. Result

447. Sanani saqlash uchun sonli maydonning quyidagi turi yetarli?

**b. Uzun butun;

448. Jadvalning maydon turini qaysi rejimda o'zgartirish mumkin?

**c. Loyihalash (Конструктор) rejimida;

449. ACCESS so'zining ma'nosi qanday?

**c. kirish

450. Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimining asosiy vositalarini ko'rsating?

**c. Hisobotlar tuzish vositasi, til vositalari, Foydalanuvchi ilovalarini yaratish vositasi, Ma'lumotlar bazasi tuzilishini ifodalash vositasi, ekran shakllarini tuzish vositasi, so'rov vositasi

451. Nuqtalar o'rnini to'ldiring: DDL - ... ?

**d. Ma'lumotlarni Tavsiflash Tili

452. SQLda GRANT komandasining ..... formati mavjud bo'lib, ulardan biri aniq ob'ekt ustidan, aniq foydalanuvchilarga konkret imtiyozlar berish bo'lib xizmat qiladi.

**a. to'rt

453. SQL tilida Jadvallar .... komandasi bilan yaratiladi.

**d. CREATE TABLE

454. SQLda Natijaviy to'plamning aloxida satri bizning ob'ektkli modelimizda ..... sinfi bilan tasvirlanadi.

**b. Row

455. SQL tilidagi INTEGER ma'lumot turi - bu ...?

**b. butun son (odatda 10 tagacha qiymatli raqam va ishora).

456. SQLda Ma'lumotlar maxsus ob'ektlari terminlarida aniqlanmaydigan imtiyozlar tizim imtiyozlari yoki ma'lumotlar bazalari qoidalari deb ataladi. Umumiy yondoshishda

**c. Ulash

11

CONNECT asosiy tizim imtiyozlari mavjud, uning vazifasini aniqlang.

457. SQL tilida DROP TABLE komandasini vazifasi

**d. Jadvalni o'chirish imkoniga ega bo'lish uchun, jadval egasi (Ya'ni yaratuvchisi) bo'lishingiz kerak. Faqat bo'sh jadvalni o'chirish mumkin.

458. Menyu hosil qilish usulini ko'rsating.

**a. Сервис→Служебные программы→Диспетчер кнопочных форм.

459. SQLda ResultSet SQL SELECT komandasining vazifasi.

**c. qaytaruvchi natijaviy to'plamni tasvirlaydi

460. MBBT tarmoqda nimani nazorat qiladi?

**b. Umumiy ma'lumotlar bazasiga turli foydalanuvchilarning kirishini ajratish

461.

SQL tilidagi Jadvalni o'chirish imkoniga ega bo'lish uchun, jadval egasi (Ya'ni yaratuvchisi) bo'lishingiz kerak. Faqat bo'sh jadvalni o'chirish mumkin. Ushbu jumla qaysi tipga daxildor.

**a. ALTER TABLE

462. SQLda o'zgartirish UPDATE komandasi nech xil bo'ladi?

**c. Ikki

463. 1 sahifagacha bo'lgan matn saqlash uchun qaysi maydon turidan foydalanish maqsadga muvofiq?

**a. MEMO maydoni;

464. Maxsus komanda orqali aniqlanuvchi formatdagi vaqt (ko'zda tutilgan bo'yicha hh.mm.ss). Ushbu jumla qaysi tipga daxildor.

**d. TIME

465. Har bir yozuv .... deb ataladigan qismlardan iborat.

**c. maydon

466.

SQLda Ma'lumotlar maxsus ob'ektlari terminlarida aniqlanmaydigan imtiyozlar tizim imtiyozlari yoki ma'lumotlar bazalari qoidalarida deb ataladi. Umumiy yondoshishda DBA asosiy tizim imtiyozlari mavjud, uning vazifasini aniqlang.

**b. Ma'lumotlar Bazasi Administratori

467. SQLda HAVING ifodasidan guruxlarni qaytarish sharti yoziladi va .....bilan birga ishlatiladi.

**c. GROUP BY

468. SQLda MAX() – Ustundagi hamma qiymatlar eng kattasini aniqlaydigan formatni to'g'risini toping.

**b. MAX (ifoda)

469. SQLda o'zgartirish ..... komandasi yordamida bajariladi.

**c. UPDATE

470. Haqiqiy sonlarni saqlash uchun qaysi tipdagi maydondan foydalanish kerak?

**b. Sonli (Числовой)

471. SELECT operatori qanday vazifada qo'llaniladi?

**b. MB ob'ektlarini tanlab olish

472. OLE ob'ekt turidagi maydonida quyidagicha ma'lumotlarni saqlash mumkin:

**a. Rasmi, grafikli;

473. Ma'lumotlar bazasida nima ta'minlanadi?

**c. Saqlanayotgan ma'lumotlarni kam takrorlagan qolda mantiqan bog'langan ma'lumotlarni integratsiyalash

474. Kalitli maydon nima uchun kerak?

**c. Tarmoqli, Ierarxik, Relyatsion

475. Forma – bu...

**a. Asosan ma'lumotlarni kiritishga, ularni ekranga chiqarishga yoki ilova ishini boshqarishga mo'ljallangan ob'ekt;

476.

SQLda Ixtiyoriy muxitda ma'lumotlar bazasiga murojaat ulanishdan boshlanadi. Bizning ob'ektga a-

yo'naltirilgan bibliotekamizni yaratish .....ob'ektini yaratishdan boshlanadi. Ob'ekt .....server bilan bog'lanishni o'rnatish, zarur ma'lumotlar bazasini tanlash, so'rovlarni uzatish va natija olishni bilishi kerak

**c. Connection

477. Quyidagilardan qaysi birlari ma'lumotlar omboriga tegishli?

**a. Relyatsion, Tarmoqli, Ierarxik.

478. SQL tilidagi MONEY ma'lumot turi.

**b. maxsus komanda orqali aniqlanuvchi formatdagi pul.

479. SQLda UPDATE va REFERENCES imtiyozlaridan REFERENCES ni vazifasi aniqlang.

**c. ustunlarini o'zining jadvallaridagi ixtiyoriy tashqi kalitlarga nisbatan ajdod kalit sifatida ishlatish huquqini beradi

480. SQLda COUNT() – Ustundagi qiymatlar sonini hisoblaydidigan formatni to'g'risini toping.

**b. COUNT (ustun nomi)

481. Daraxtsimon model quydagilardan qaysi biriga mansub?

**a. ierarxik

482. SQLda GRANT privilege ON [creator.]tablename TO userid, ... [WITH GRANT OPTION] formatidagi USERID operatorini vazifasini aniqlang.

**b. imtiyozlar olgan foydalanuvchilar ro'yxati

483. SQLda UPDATE va REFERENCES imtiyozlaridan UPDATEni vazifasi aniqlang.

**b. UPDATE ustunlari qiymatlarini o'zgartirish

484. Maydonni aniqlash deganda quyidagilar tushuniladi:

**d. Maydonning nomi va elementlarining turi;

485. Jadval – bu...

**b. Ma'lumotlarni saqlash uchun aniqlanadigan va foydalanadigan ob'ekt;

486. 1 Ma'lumotlar bazasi nima?

Mashina tashuvchilarida MBBT vositalari yordamida tashkil qilingan ma'lumotlar to'plami

487. 10 Ma'lumotlar bazasi qanday tashkil qilinadi?

MBBTda qo'llaniladigan model va ma'lumotlar tuzilishiga asosan

488. 100 SQLda WHERE ifodasidan so'ng agar ma'lum satrlarni qaytarish lozim bo'lsa, ...yoziladi.
izlash sharti

489. 101 SQLda GROUP BY ifodasi guruxlarga ajratilgan .....imkon beradi.
natijaviy so'rov yaratishga

490. 102 SQLda HAVING ifodasidan guruxlarni qaytarish sharti yoziladi va .....bilan birga ishlatiladi.

GROUP BY

491. 103 SQLda ORDER BY ifodasi ma'lumotlar .....tartiblash yo'nalishini aniqlaydi.
natijaviy to'plamini

492. 104 SQLda quyidagi javoblardan uchun jadvallar kiritish formatini aniqlang.
FROM sxema , Jadval ..

493. 105 SQLda quyidagi javoblardan izlash sharti kiritish formatini aniqlang.
WHERE izlash sharti

494. 106 SQLda quyidagi javoblardan izlash sharti kiritish formati aniqlang.
HAVING izlash sharti

495. 107 SQLda quyidagi javoblardan tartiblash spetsifikatori kiritish formati aniqlang.
ORDER BY tartiblash spetsifikatori

496. 108 SQLda BETWEEN va IN Operatorlari qanday operatorlar.
Mantiqiy operatorlar
497. 109 SQLda BETWEEN va IN Operatorlari qanday operatorlar.
Mantiqiy operatorlar

12

498. 11 MBBT tarmoqda nimani nazorat qiladi?

Umumiy ma'lumotlar bazasiga turli
foydalanuvchilarning kirishini ajratish

499. 110 SQLda BETWEEN ifodasi bu qiymatlar diapazoniga tegishlilikni tekshirishdir. Ifoda sintaksisi quyidagicha
tekshirilayotgan ifoda BETWEEN quyi ifoda AND
yuqori ifoda NOT

500. 111 SQLda Ifoda IN to'plamga tegishlilikni tekshiradi. Komanda sintaksisi
quyidagicha\:

tekshirilayotgan ifoda IN (const) NOT,

501. 112 SQLda SUM (ifoda) DISTINCT ustun nomi formatining vazifasi
SUM() – Ustundagi hamma qiymatlar summasini
hisoblaydi.

502. 113 SQLda SUM() – Ustundagi hamma qiymatlar summasini hisoblaydigan formatni
to`g`risini toping.

SUM (ifoda) DISTINCT ustun nomi

503. 114 SQLda AVG (ifoda) DISTINCT ustun nomi formatining vazifasi
AVG() – Ustundagi hamma qiymatlar o'rtasi
qiymatini hisoblaydi.

504. SQLda AVG() -

Ustundagi hamma qiymatlar o'rtasi qiymatini hisoblaydigan formatni to`g`risini toping.

AVG (ifoda) DISTINCT ustun nomi

505. 116 SQLda MIN (ifoda) - formatining vazifasi

MIN() – Ustundagi hamma qiymatlar eng kichigini aniqlaydi.

506. 117 SQLda MIN() – Ustundagi hamma qiymatlar eng kichigini aniqlaydigan formatni to`g`r
isini toping.

MIN (ifoda)

507. 118 SQLda MAX (ifoda) - formatining vazifasi

MAX() – Ustundagi hamma qiymatlar eng kattasini aniqlaydi

508. 119 SQLda MAX() – Ustundagi hamma qiymatlar eng kattasini aniqlaydigan formatni to`g`
risini toping.

MAX (ifoda)

509. 12 Ma'lumotlar bazasini boshqarish uchun qaysi tildan foydalaniladi?

SQL - Structured Queries Language

510. 120 SQLda COUNT (ustun nomi) formatining vazifasi

So'rov natijalari jadvalidagi satrlar sonini hisoblaydi

511. 121 SQLda COUNT() – Ustundagi qiymatlar sonini hisoblaydidigan formatni to`g`risini top
ing.

COUNT (ustun nomi)

512. 122 SQLda GRANT komandasining ..... formati mavjud bo'lib, ulardan biri aniq ob'ekt ustidan, aniq foydalanuvchilarga konkret imtiyozlar berish bo'lib xizmat qiladi.

to'rt

513. 123 SQLda GRANT privilege ON [creator.]tablename TO userid, ... [WITH GRANT OPTION] formatidagi PRIVILEGE operatorini vazifasini aniqlang.

tayinlanayotgan imtiyozlar ro'yxati

514. 124 SQLda GRANT privilege ON [creator.]tablename TO userid, ... [WITH GRANT OPTION] formatidagi TABLENAME operatorini vazifasini aniqlang.

jadval nomi

515. 125 SQLda GRANT privilege ON [creator.]tablename TO userid, ... [WITH GRANT OPTION] formatidagi USERID operatorini vazifasini aniqlang.

imtiyozlar olgan foydalanuvchilar ro'yxati

516. 126 SQLda UPDATE va REFERENCES imtiyozlaridan UPDATEni vazifasi aniqlang. UPDATE ustunlari qiymatlarini o'zgartirish

517. 127 SQLda UPDATE va REFERENCES imtiyozlaridan REFERENCES ni vazifasi aniqlang.

ustunlarini o'zining jadvallaridagi ixtiyoriy tashqi kalitlarga nisbatan ajdod kalit sifatida ishlatish huquqini beradi

518. 128 SQLda ALLvai PUBLIC argumentlaridan foydalanish ALL ni vazifasi aniqlang.

jadvalda hamma imtiyozlarni berish uchun ishlatiladi

519. 129 SQLda ALLvai PUBLIC argumentlaridan foydalanish PUBLIC ni vazifasi aniqlang. imtiyozlarni publikatsiya qilish uchun ishlatiladi

520.

MBBT ni tanlash

qanday faktorlarga

asoslanadi?

mavjud texnik va dasturiy ta'minot, ularning konfiguratsiyasi, tezkor va disk xotirasi; yaratilayotgan foydalanuvchi

ilovasiga talab; tanlangan ma'lumotlar modeli turi, soha yo'nalishi, informatsion-mantikiy model texnologiyasi;

ma'lumotlarni qayta ishlashda ish samaradorligiga talablar; MBBTda kerakli funktsional vositalarining mavjudligi;

MBBTning foydalanuvchilar tushunadigan tilda mavjudligi; foydalanuvchilar malaka darajasi va MBBTda MBni tuzish

va u bilan ishlashda muloqot vositalarining mavjudligi

521. 130 SQLda Ma'lumotlar maxsus ob'ektlari terminlarida aniqlanmaydigan imtiyozlar tizim imtiyozlari yoki

ma'lumotlar bazalari qoidalari deb ataladi. Umumiy yondoshishda .....asosiy tizim imtiyozlari mavjud

uchta

522.

131 SQLda Ma'lumotlar maxsus ob'ektlari terminlarida aniqlanmaydigan imtiyozlar tizim imtiyozlari yoki

ma'lumotlar bazalari qoidalari deb ataladi. Umumiy yondoshishda CONNECT asosiy tizim imtiyozlari mavjud,

uning vazifasini aniqlang.

Ulash

523.

132 SQLda Ma'lumotlar maxsus ob'ektlari terminlarida aniqlanmaydigan imtiyozlar tizim imtiyozlari yoki ma'lumotlar bazalari qoidalari deb ataladi. Umumiy yondoshishda RESOURCE asosiy tizim imtiyozlari mavjud, uning vazifasini aniqlang.

Resurs

524.

133 SQLda Ma'lumotlar maxsus ob'ektlari terminlarida aniqlanmaydigan imtiyozlar tizim imtiyozlari yoki ma'lumotlar bazalari qoidalari deb ataladi. Umumiy yondoshishda DBA asosiy tizim imtiyozlari mavjud, uning vazifasini aniqlang.

Ma'lumotlar Bazasi

Administratori

525.

134 SQLda ..... operatori faqat simvolli toifali maydonlarga (CHAR yoki VARCHAR) qo'llash mumkin. Bu operator satrli qiymatli maydon , ... operatori berilgan qism satrga (qidirish namunasi) tekshirilayotgan maydon qiymati - simvolli satrga kirish.

LIKE

526. 135 SQLda LIKE operatorini vazifasini aniqlang.

operatori berilgan qism satrga (qidirish namunasi) tekshirilayotgan maydon qiymati - simvolli satrga kirish.

527. 136 SQLda Ba'zi xollarda birir maydonga kiritilayotgan barcha qiymatlar bir biridan farq qilishi kerak. Bunda shu maydon uchun .....(yagona) so'zni ishlatamiz.

UNIQUE

528. 137 SQLda ResultSet SQL SELECT komandasining vazifasi.

qaytaruvchi natijaviy to'plamni tasvirlaydi

529. 138 SQLda Qaytaruvchi natijaviy to'plamni tasvirlaydiga buyruqlarni aniqlang.

ResultSet SQL SELECT komandasi

530. 139 SQLda Connection yana bir mantiqiy funktsiyasi ma'lumotlar bazasi bilan aloqani uzish va

dasturdan berkitilgan resurslarni ozod qilishdir. Bu funktsiyani .....() usuli amalga oshiradi.

Close

531. 14 Access MBBT qanday

alohida xossalarga ega?

Ilovalar tuzish uchun ishlatiladigan til Lotus Script ning integrallashtirish va ishlashning qulayligi jihatidan ob'ektga

yo'naltirilgan tillarga nisbatan imkoniyatlari kamdir; foydalanuvchi so'rovini tuzish SQL yordami da avtomat ravishda

generatsiya qilish ko'zda tutilgan; undagi Visual Basic kuchli dasturlashtirish tili bo'lib MBBTda moslashuvchanligi

va Microsoft Office ning boshqa ilovalariga ham o'tkazish mumkinligi kabi xususiyatlarga ega b

o'lib ma'lumotlarni

yaxshi integratsiyalashni ta'minlaydi; jadvallarni tahlil qilish Master lari mavjud bo'lib, uning yor
damida jadvallarni

me'yorlashtirish mumkin

532. 140 SQLda Close () funktsiyani vazifasini aniqlang.

Close () mantiqiy funktsiya ma'lumotlar bazasi bilan aloqani uzish va dasturdan
berkitilgan resurslarni ozod qilishdir.

13

533. SQLda...sinfi natijaviy to'plam ma'lumotlariga hamda shu natijaviy to'plam bilan bog'liq m
eta ma'lumotlarga murojaatni
ta'minlaydi.

Result

534. 142 SQLda Result funktsiyani vazifasini
aniqlang.

natijaviy to'plam ma'lumotlariga hamda shu natijaviy to'plam bilan bog'liq meta
ma'lumotlarga murojaatni ta'minlaydi.

535. SQLda Natijaviy to'plamning aloxida satri bizning ob'ektlari modelimizda ...sinfi bilan tasvirl
anadi.

Row

536. 144 SQLda Row funktsiyani vazifasini aniqlang.

Natijaviy to'plamning aloxida satri tasvirlanadi.

537. SQLda Ma'lumotlarga murojaat ...bo'yicha so'rov tomonidan berilgan tartibda amalga oshir
iladi.

massiv indeksi

538. 146 SQLda massiv qanday tartibda amalga oshiriladi?

Indeksi bo'yicha

539. 147 SQLda Connection MBBT lar uchun qanday bo'ladi?

bir xildir.

540.

148 SQLda Ixtiyoriy muxitda ma'lumotlar bazasiga murojaat ulanishdan boshlanadi. Bizning ob'
ektga-yo'naltirilgan

bibliotekamizni yaratish .....ob'ektlarni yaratishdan boshlanadi. Ob'ekt .....server bilan bog'la
nishni o'rnatish, zarur

ma'lumotlar bazasini tanlash, so'rovlarni uzatish va natija olishni bilishi kerak

Connection

541. 15 ACCESS so'zining ma'nosi qanday?

kirish

542. 16 Accessning asosiy ob'ektlari?

Таблицы (Jadvallar), Запросы (So'rovlar), Формы (Shakllar), Отчеты (Hisobotlar),
Страницы (Sahifalar), Макросы (Makroslar), Модули (Modullar);

543. 17 Jadval – bu...

Ma'lumotlarni saqlash uchun aniqlanadigan va foydalanadigan ob'ekt;

544. 18 Ma'lumotlar sxemasi nima uchun kerak?

Jadvallarni bog'lash uchun;

545. 19 So`rov – bu...

Foydalanuvchiga bir yoki bir necha jadvallardan kerakli ma`lumotlarni olish imkoniyatini beruvchi ob`ekt;

546. 2 Ma'lumotlarning relyatsion modeli ierarxik va tarmoq modellaridan qanday farq qiladi?

Ma'lumotlar tuzulishining oddiyligi bilan; Foydalanuvchiga qulay bo'lgan jadvalda tasvirlanishi bilan; Ma'lumotlarga kirishning qulayligi bilan

547. 20 Forma – bu...

Asosan ma`lumotlarni kiritishga, ularni ekranga chiqarishga yoki ilova ishini boshqarishga mo`ljallangan ob`ekt;

548. 21 Hisobot – bu...

Hujjat tuzishga mo`ljallangan ob`ekt;

549. 22 Makros – bu...

Bir yoki bir necha harakatning tartiblangan tavsifi bo`lib, ma`lum hodisaga javoban Access bajarishi lozim bo`lgan harakatdir;

550. 23 Modul – bu...

Ish jarayonini ancha kichik harakatlarga parchalab va makroslar yordamida aniqlanmay qolgan xatolarni topish imkonini beruvchi programmalarni MS Access Basicda saqlovchi ob`ekt;

551. 24 Kalitli maydon nima uchun kerak?

Jadvallar orasidagi aloqani aniqlash uchun;

552. 25 Jadvalning maydon turini qaysi rejimda o`zgartirish mumkin?

Loyihalash (Конструктор) rejimida;

553. 26 3 – 4 so`zdan iborat matnni saqlash uchun qaysi maydon turidan foydalanish maqsadga muvofiq?

Matnli(Текстовый);

554. 27 1 sahifagacha bo`lgan matn saqlash uchun qaysi maydon turidan foydalanish maqsadga muvofiq?

MEMO maydoni;

555. 28 Yil qiymatini saqlash uchun qaysi maydon turidan foydalanish maqsadga muvofiq?

Sonli (Числовой)

556. 29 Oy nomini saqlash uchun qaysi maydon turidan foydalanish maqsadga muvofiq?

Matnli(Текстовый);

557. 3 Ma'lumotlarni boshqarish tizimi nima?

Mashina tashuvchilarida mantiqan bog'langan ma'lumotlarni tuzish va ular ustida amallar bajarishga mo`ljallangan samarali universal dasturiy vositadir; Ma'lumotlarga kirishni ta'minlovchi samarali universal dasturiy vositadir;

Umumiy maqsadga yo'naltirilgan universal amaliy dasturlar vositasi

558. 30 123 so`m, 567 so`m.ga o`xshash ma`lumotlar qaysi maydonda saqlanadi?

Pulli(Денежный);

559. 31 Bitta jadvalda Счетчик turidagi maydon nechta bo`lishi mumkin?

1 ta

560. 32 Mantiqiy turdagi maydonda bir baytli belgilarni saqlash mumkinmi?

Faqat 1 bit saqlash mumkin;

561. 33 Логические turudagi maydon ... ma`lumotlarni saqlash uchun mo`ljallangan.

Mantiqiy qiymatli;

562. 34 OLE ob`ekt turidagi maydonida quyidagicha ma'lumotlarni saqlash mumkin\:

Rasmli, grafikli;

563. 35 Sanani saqlash uchun sonli maydonning quyidagi turi yetarli?

Uzun butun;

564. 36 Yil tipidagi ma'lumotlarni saqlash uchun sonli maydonning quyidagi turi yetarli\:

Butun;

565. 37 Maydonni aniqlash deganda quyidagilar tushuniladi\:

Maydonning nomi va elementlarining turi;

566. 38 Haqiqiy sonlarni saqlash uchun qaysi tipdagi maydondan foydalanish kerak?

Sonli (Числовой)

567. 39 MS Access dasturida tayyorlangan fayl kengaytmasi qanday?

mdb;

568. 4 Ma'lumotlar bazasining qanday modellari mavjud?

Tarmoqli, Ierarxik, Relyatsion

569. 40 MS Access dasturida Maydonga telefon nomeri kodi (+998934002325) bilan kiritilishi kerak. Qanday maydon turi tanlanadi?

Matnli;

570. 41 .....-bu o`zaro bog`langan va tartiblangan ma'lumotlar majmuasi bo`lib, u ko`rilayotgan ob`ektlarning xususiyatini, xolatini va ob`ektlar urtasidagi munosabatni ma`lum soxada tavsiflaydi.

Ma'lumotlar ombori

571. 42 Kompyuter xotirasida har bir fayl .... deb ataladigan bir xil turdagi qismlardan iborat bo`ladi.

yozuv

572. 43 Har bir yozuv .... deb ataladigan qismlardan iborat.

maydon

573. 44 Daraxtsimon model quyidagilardan qaysi biriga mansub?

ierarxik

574. ...modelda ob`ektlar va ularning o`zaro munosabatlari ikki o'lchovli jadval kurinishida tasvirlanadi.

Relyatsion

575. 46 Quyidagilardan qaysi birlari ma'lumotlar omboriga tegishli?

Relyatsion, Tarmoqli, Ierarxik.

576. 47 ...- ma'lumotlarni tashkil etishning oddiy birligi bo`lib, ma'lumotning alohida, bo`linmas birligiga

egalik rekviziti mos keladi. ... - asosan belgilangan ob`ekt parametrlari nomlarini bildiradi.

maydon/maydon

577. 48 .... –mantiqiy bog`langan rekvizitlarga mos keluvchi maydonlar yigindisidir.

yozuv

578. 49 Mantiqiy maydon uzunligini aniqlang.

bit

579. 5 Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimi nimani ta'minlaydi?

Ma'lumotlar bazasidan ko'p maqsadda foydalanishni;

Ma'lumotlarni himoyalashni; Ma'lumotlarni tiklashni

580. 50 Memo turidagi maydon uzunligini aniqlang.

256 ta belgi.

581. 51 Soddalik (Простота), Moslanuvchanlik(Гибкость), Aniqlilik(Точность), Maxfiylik(Секретность),

Bog'liklik(Связанность) parametrlar qaysi ma'lumotlar bazasiga mansub.

Relyatsion ma'lumotlar bazasiga.

14

582. 52 ... bir qator buyruqlar majmui asosida hosil bo'lgan makro buyruq bo'lib, foydalanuvchi tomonidan jadval

tuzishda juda qiyin hal qilinadigan jarayonlarni hal qilishda qo'llaniladi.

Makros

583. 53 Связь с Таблица muloqat darchaning vazifasini aniqlang.

Tashqi fayllardagi MB jadvallarini bog'lanish sxemasini ko'rsatadi.

584. 54 Yangi jadval hosil qilish ketma-ketligini ko'rsating.

Создание-Таблицы

585. 55 Kerakli jadvalni maydoni va tipini taxrirlash uchun ob'ektning qaysi bo'limidan karaladi.

Jadval tanlanib, konstruktor punkti bosiladi.

586. 56 IN operatorining vazifasini aniqlang.

Tanlov asosida boshqa ma'lumotlarga mos bo'lgan ma'lumotlarni yigishga imkon beradi.

587. 57 GroupBY operatorinining vazifasini aniqlang.

Ma'lumotlarni guruxga ajratishga imkoniyat yaratadi.

588. 58 Menuy hosil qilish usulini ko'rsating.

Сервис→Служебные программы→Диспетчер кнопочных форм.

589. 59 IS null operatorining vazifasini aniqlang.

Axborot yo'q bulgan satrlarni tanlash imkonini beradi.

590. 6 Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimida foydalanuvchilar uchun nima qulay vosita hisoblanadi?

Rivojlangan muloqat vositasining mavjudligi; Yuqori darajali so'rov tillarining mavjudligi

591. 60 Quyidagilarni qaysi biri ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimlari bo'ladi?

Barchasi

592. 61 MBBT Access ning qaysi ob'ektida ma'lumotlar saqlanadi?

Jadval

593. 62 Nuqtalar o'rnini to'ldiring\; DDL - ... ?

Ma'lumotlarni Tavsiflash Tili

594. 63 Nuqtalar o'rnini to'ldiring\; DML - ... ?

Ma'lumotlarni O'zgartirish Tili

595. 64 SQL tilidagi INTEGER ma'lumot turi - bu ...?

butun son (odatda 10 tagacha qiymatli raqam va ishora).

596. 65 SQL tilidagi SMALLINT ma'lumot turi - bu...?

qisqa butun (odatda 5 tagacha qiymatli raqam va ishora).

597. 66 SQL tilidagi DECIMAL(p,q) ma'lumot turi - bu...?

o'nli son, p-son va ishoradan iborat ($0 < p$
orqali beriladi (q

598. 67 SQL tilidagi CHAR(n) ma'lumot turi.

uzunligi o'zgarmas, n ga teng bo'lgan simvolli qator ($0 < n$

599. 68 Uzunligi o'zgarmas, n ga teng bo'lgan simvolli qator ($0 < n$
CHAR(n)

600. 69 SQL tilidagi VARCHAR(n) ma'lumot turi.

uzunligi o'zgaruvchi, n simvoldan oshmagan simvolli qator ($n > 0$ va har xil MBBT
larda har xil lekin 4096 dan kam emas).

601. 7 Ma'lumotlar bazasini boshqarish

tizimining asosiy vositalarini ko'rsating?

Hisobotlar tuzish vositasi, til vositalari, Foydalanuvchi ilovalarini yaratish vositasi, Ma'lumotlar
bazasi tuzilishini ifodalash vositasi, ekran shakllarini tuzish vositasi, so'rov vositasi

602. 70 Uzunligi o'zgaruvchi, n simvoldan oshmagan simvolli qator ($n > 0$ va har xil MBBT
larda har xil lekin 4096 dan kam emas). Ushbu jumla qaysi tipga daxildor.

VARCHAR(n)

603. 71 SQL tilidagi TIME ma'lumot turi.

maxsus komanda orqali aniqlanuvchi formatdagi vaqt (ko'zda tutilgan bo'yicha
hh.mm.ss).

604. 72 Maxsus komanda orqali aniqlanuvchi formatdagi vaqt (ko'zda tutilgan bo'yicha
hh.mm.ss). Ushbu jumla qaysi tipga daxildor.

TIME

605. 73 SQL tilidagi DATETIME ma'lumot turi.

sana va vaqt kombinatsiyasi.

606. Sana va vaqt kombinatsiyasi. Ushbu jumla qaysi tipga daxildor.

DATETIME

607. 75 SQL tilidagi MONEY ma'lumot turi.

maxsus komanda orqali aniqlanuvchi formatdagi pul.

608. Maxsus komanda orqali aniqlanuvchi formatdagi pul.

MONEY

609. 77 SQL tilida Jadvallar .... komandasi bilan yaratiladi.

CREATE TABLE

610. SQL tilida DROP TABLE komandasini

vazifasi

Jadvalni o'chirish imkoniga ega bo'lish uchun, jadval egasi (Ya'ni yaratuvchisi)

bo'lishingiz kerak. Faqat bo'sh jadvalni o'chirish mumkin.

611. 79 Jadvalni o'chirish imkoniga ega bo'lish uchun, jadval egasi (Ya'ni yaratuvchisi)

bo'lishingiz kerak. Faqat bo'sh jadvalni o'chirish mumkin bo'lgan kommandani aniqlang.

DROP TABLE

612. 8 MBBTning qaysi vositasi qayta ishlangan natijalarni foydalanuvchiga qulay ko'rinishda
tayyorlash imkonini beradi?

Hisobotlar tuzish vositasi

613. 80 SQL tilidagi ALTER TABLE komandasini vazifasi

Jadvalni o'chirish imkoniga ega bo'lish uchun, jadval egasi (Ya'ni

yaratuvchisi) bo'lishingiz kerak. Faqat bo'sh jadvalni o'chirish mumkin.

614.

81 SQL tilidagi Jadvalni o'chirish imkoniga ega bo'lish uchun, jadval egasi (Ya'ni yaratuvchisi) bo'lishingiz kerak. Faqat bo'sh jadvalni o'chirish mumkin. Ushbu jumla qaysi tipga daxildor.

ALTER TABLE

615. 82 SQL tilidagi CREATE TABLE komandasini vazifasi

jadval nomini va jadval o'zini ma'lum tartibda ko'rsatilgan ustunlar nomlari ketma – ketligi ta'rifi ko'rinishida aniqlaydi.

616. 83 SQL tilidagi Jadvalga ustun qo'shish uchun komandaning tipik sintaksisi aniqlang.

ALTER TABLE ADD

name> ;

617. 84 SQL tilidagi ALTER TABLE ADD

; kommandasining vazifasini aniqlang.

Jadvalga ustun qo'shish uchun komandaning tipik sintaksisi

618. 85 Jadval yaratayotganingizda (yoki uni o'zgartirayotganingizda), siz maydonlarga kiritilayotgan

qiymatlarga cheklanishlar o'rnatishingiz mumkin. Cheklanishlar ikki asosiy turi mavjud - ustun va jadval cheklanishlari.

619.

Jadval yaratayotganingizda (yoki uni o'zgartirayotganingizda), siz maydonlarga kiritilayotgan qiymatlarga cheklanishlar qaysi belgi bilan ajratiladi?

Ustun cheklanishi ustun nomi oxiriga ma'lumotlar tipidan so'ng va verguldan oldin qo'yiladi. Jadval cheklanishi jadval nomi oxiriga so'nggi dumaloq verguldan oldin qo'yiladi.

620. 87 Maydonga bo'sh (NULL) qiymatlar kiritilishi oldini olish uchun CREATE TABLE komandasida ..... cheklanishi ishlatiladi.

NOT NULL

621. 88 SELECT operatori qanday vazifada qo'llaniladi?

MB ob'ektlarini tanlab olish

622. 89 SQLda ... komandasi yordamida maydon qiymatlari kiritiladi?

INSERT INTO

623. Ma'lumotlar bazasida nima taminlanadi?

Saqlanayotgan ma'lumotlarni kam takrorlagan qolda mantiqan bog'langan ma'lumotlarni integratsiyalash

---

15

624. 90 SQLda tanlash operatorni aniqlang

SELECT

625. 91 INSERT quyidagi formatlar biriga ega bo'lishi mumkin.

INSERT INTO [(column

[,column] ...)] VALUES ([,] ...);

626. 92 SQLda Satrlarni jadvaldan ... komandasi bilan o'chirish mumkin.

DELETE

627. 93 SQLda Satrlarni jadvaldan DELETE komandasi bilan o'chirish formatini toping.

DELETE FROM

[WHERE search-condition];

628. 94 SQLda o'zgartirish ..... komandasi yordamida bajariladi.

UPDATE

629. 95 SQLda o'zgartirish UPDATE komandasining formatini toping.

UPDATE SET column expression [, column

expression] ...[WHERE search-condition]

630. 96 SQLda o'zgartirish UPDATE komandasi nech xil bo'ladi?

Ikki

631. 97 SQLda o'zgartirish UPDATE komandasining formatini toping.

UPDATE SET column expression, ... [FROM table-

list] [WHERE search-condition]

632. 98 SQLda SELECT ifodasidan so'ng so'rovda qaytariluvchi .....ro'yxati yoziladi.

ustunlar

633. 99 SQLda FROM ifodasidan so'ng so'rovni bajarish .....nomi yoziladi.

uchun jadvallar

634. Agar munosabat birinchi normal shaklga keltirilgan bo'lsa va u ikkinchi normal shaklga keltirilishi uchun yana qanday shart bajarilishi kerak?

har bir kalit bo'lmagan atributlar birlamchi kalitga

to'liq funktsional bog'liq bo'lishi

635. ... Agar munosabatning barcha atributlar oddiy (bir qiymatli) bo'lsa, u holda bunday munosabat qaysi normal shaklga mos keladi

birinchi normal shaklga

636. Agar vaqtning har bir momentida A munosabatning kortejlar majmuasi B munosabatning bitta kortejiga mos kelsa, bu bog'lanish shakli ...

ko'pga bir bog'lanish deyiladi

637. Agar vaqtning har bir momentida A munosabatning kortejlar majmuasiga B munosabatning kortejlar majmuasi mos kelsa, bu bog'lanish shakli ....

ko'pga ko'p bog'lanish deyiladi

638. Agar vaqtning har bir momentida A munosabatning yagona kortejiga B munosabatning bir nechta korteji mos kelsa, bu bog'lanish shakli ....

birga ko'p bog'lanish deyiladi

639. Agar vaqtning ixtiyoriy momentida A munosabatning har bir kortejiga, B munosabatning 0 yoki 1 korteji mos kelsa, bu bog'lanish turini toping

birga bir bog'lanish

640. ALTER operatorining vazifasini toping?

jadval strukturasini o'zgartiradi

641. An'anaviy realyatsion operatsiyalarga nimalar kiradi
kesib olish, umumlashtirish, farqlanish, dekart ko'paytma

642. An'anaviy realyatsion operatsiyalarga nimalar kiradi

kesib olish, umumlashtirish, farqlanish, dekart ko'paytma, rad etish

643. Axborot tizimi - ? to'g'ri ta'rifni toping ta'rifni toping

belgilangan maqsadga erishish yo'lida axborotni yig'ish, saqlash, qayta ishlash va uzatish uchun qo'llaniladigan usullar, vositalar va shaxslarning o'zaro bog'langan majmuasidir.

644. Ayirma amalining sintaksisini ko'rsating

A MINUS B

645. Binar aloqaning uch turi to'g'ri berilgan javobni ko'rsating

Birga-ko'p, birga-bir, ko'pga-ko'p

646. Binar amal to'g'ri ko'rsatilgan qatorni toping

Ikkita munosabat ustida bajariladigan

647. Birinchi pullik MBBT tizimini aniqlang ?

ORACLE

648. Birlashma amalining sintaksisini ko'rsating

A UNION B

649. Bitta MBBTda nechtagacha MB bo'lishi mumkin?

bir nechta

650. Bitta serverda nechtagacha MBBT bo'lishi mumkin?

bir nechta

651. COMMIT operatorining vazifasi nima?

amalga oshirilgan o'zgarishlarni qayd qilish

652. Daraxt ko'rinishida qaysi ma'lumotlar bazasi tasvirlanadi?

ierarxik

653. DELETE FROM P WHERE P.PNUM \ 1; operatorining vazifasi

jadvaldagi bir nechta qatorlarni o'chirish

654. DELETE operatorining vazifasi nima?

jadvaldan qatorni o'chirish

655. Domen bu ....?

ustun

656. DROP qanday vazifani bajaradi?

ma'lumotlar omborini yoki jadvalni o'chiradi

657. Edgar Kodd kim bo'lgan?

matematik

658. Engines texnologiyasi asosida ishlovchi MBBT bir vaqtda necha amaliy dastur ishlay oladi?

Tarmoqdagilarni Barchasi

659. Fayl-

server texnologiyasi asosida ishlovchi MBBT bir vaqtda necha amaliy dastur ishlay oladi ?

Tarmoqdagilarni Barchasi

660. FIO (o'qituvchi, kafedra) Guruh (Guruh,fan,FISh) va o'qituvchi (NO_o'... FIO (o'qituvchi, kafedra) Guruh

(Guruh,fan,FISh) va o'qituvchi NO_o'qituvchi,FIO_o'qituvchi kafedra) jadvallar orasida munosabatlar qanday

m\:(n)

661. GROUP BY ifodasi qanday vazifani bajaradi?

guruhlar asosida natijaviy so'rovlarni yaratishga imkon beradi.

662. Ierarxik ma'lumotlar bazasi misoli sifatida\:

diskda saklanadigan fayllar katalogi

663. Ierarxik ma'lumotlar bazasida ma'lumotlar majmui va ular orasidagi boglanish quyidagicha tasvirlanadi\:

daraxtsimon struktura

664. Ikkilamchi kalit nimani ko'rsatadi?

birlamchi kalitni

665. INSERT INTO P(PNUM, PNAME)\nVALUES (4, "Toirov") operatorining vazifasi jadvalga bitta qatorni qo'shish

666. INSERT operatorining vazifasi nima? INSERT operatorining vazifasi nima? jadvalga qatorni qo'shish

667. Jadval ma'lumotlar strukturasi qanday aniqlanadi? Jadval ustunlari nomlanishi bilan

668. Jadval strukturasi qaysi buyruq bilan o'zgartiradi? ALTER

669.

1 sahifagacha bo'lgan matn saqlash uchun qaysi maydon turidan foydalanish maqsadga muvofiq?

670. b. MEMO maydoni;

671. c. Sonli (Числовой)

672. d. Matnli(Текстовый);

673.

Ma'lumotlarning relyatsion modeli ierarxik va tarmoq modellaridan qanday farq qiladi?

674. b. Ma'lumotlar tuzulishining oddiyligi bilan; Foydalanuvchiga qulay bo'lgan jadvalda tasvirlanishi bilan; Ma'lumotlarga kirishning qulayligi bilan

---

16

675.

123 so'm, 567 so'm ga o'xshash ma'lumotlar qaysi maydonda saqlanadi?

676. a. Matnli(Текстовый);

677. c. Sonli (Числовой)

678. d. Pulli(Денежный);

679.

Accessning asosiy ob'ektlari?

680. a. Таблицы (Jadvallar), Запросы (So'rovlar), Формы (Shakllar), Отчеты (Hisobotlar), Страницы (Sahifalar), Макросы (Makroslar), Модули (Modullar);

681. b. Таблицы (Jadvallar), Запросы (So'rovlar), Формы (Shakllar), Отчеты (Hisobotlar), Страницы (Sahifalar), Макросы (Makroslar);

682. c. Таблицы (Jadvallar), Запросы (So'rovlar), Формы (Shakllar), Отчеты (Hisobotlar), Макросы (Makroslar);

683.

Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimi nimani ta'minlaydi?

684. b. Ma'lumotlar bazasidan ko'p maqsadda foydalanishni; Ma'lumotlarni himoyalashni; Ma'lumotlarni tiklashni

685. c. Ma'lumotlarni tiklashni; Ma'lumotlar bazasidan ko'p maqsadda foydalanishni; Ma'lumotlarni to'plashni

686. d. Ma'lumotlarni himoyalashni, Ma'lumotlar bazasidan ko'p maqsadda foydalanishni; Ma'lumotlarni to'plashni

687.

Ma'lumotlar sxemasi nima uchun kerak?

688. a. Jadvallarni bog'lash uchun;

689.

Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimining asosiy vositalarini ko'rsating?

690. b. Hisobotlar tuzish vositasi, til vositalari, Foydalanuvchi ilovalarini yaratish vositasi, Ma'lumotlar bazasi tuzilishini ifodalash vositasi, ekran shakllarini tuzish vositasi, so'rov vositasi

691. c. Hisobotlar tuzish vositasi, til vositalari, dastrulash vositasi, dasturlash tili, dasturlash muhiti, mul'timedia vositasi

692. d. Ma'lumotlar bazasi tuzilishini ifodalash vositasi, ekran shakllarini tuzish vositasi, so'rov vositasi, til vositalari, dastrulash vositasi, dasturlash tili, dasturlash muhiti, mul'timedia vositasi

693.

Sanani saqlash uchun sonli maydonning quyidagi turi yetarli?

694. d. Uzun butun;

695.

Sana va vaqt kombinatsiyasi. Ushbu jumla qaysi tipga daxildir.

696. a. DATETIME

697.

So'rov – bu...

698. b. Foydalanuvchiga bir yoki bir necha jadvallardan kerakli ma'lumotlarni olish imkoniyatini beruvchi ob'ekt;

699.

Access MBBT qanday alohida xossalarga ega?

700.

c. Ilovalar tuzish uchun ishlatiladigan til Lotus Script ning integrallashtirish va ishlashning qulay ligi jihatidan ob'ektga yo'naltirilgan tillarga nisbatan imkoniyatlari kamdir; foydalanuvchi so'rovini tuzish SQL yordamida avtomat ravishda generatsiya qilish ko'zda tutilgan; undagi Visual Basic kuchli dasturlashtirish tili bo'lib MBBTda moslashuvchanligi va Microsoft Office ning boshqa ilovalariga ham o'tkazish mumkinligi kabi xususiyatlarga ega bo'lib ma'lumotlarni yaxshi integratsiyalashni ta'minlaydi; jadvallarni tahlil qilish Master lari mavjud bo'lib, uning yordamida jadvallarni me'yorlashtirish mumkin

701.

Nuqtalar o'rnini to'ldiring: DDL - ... ?

702. d. Ma'lumotlarni Tavsiflash Tili

703.

SQLda quyidagi javoblardan tartiblash spetsifikatori kiritish formati aniqlang.

704. a. ORDER BY tartiblash spetsifikatori

705.

SQLda AVG (ifoda) DISTINCT ustun nomi formatining vazifasi

706. a. AVG() – Ustundagi hamma qiymatlar o'rtasi qiymatini hisoblaydi.

707.

SQLda massiv qanday tartibda amalga oshiriladi?

708. a. Indeksi bo'icha

709.

Maxsus komanda orqali aniqlanuvchi formatdagi pul.

710. b. MONEY

711. **SQLda ..... sinfi natijaviy to'plam ma'lumotlariga hamda shu natijaviy to'plam bilan bog'liq meta ma'lumotlarga murojaatni ta'minlaydi.**

712. c. Result

713.

SQL tilidagi ALTER TABLE ADD ; kommandasining vazifasini aniqlang.

714. d. Jadvalga ustun qo'shish uchun kommandaning tipik sintaksisi

715.

Haqiqiy sonlarni saqlash uchun qaysi tipdagi maydondan foydalanish kerak?

716. c. Sonli (Числовой)

717.

SQLda MAX() – Ustundagi hamma qiymatlar eng kattasini aniqlaydigan formatni to'g'risi ni toping.

718. d. MAX (ifoda)

719.

IN operatorining vazifasini aniqlang.

720. a. Tanlov asosida boshqa ma'lumotlarga mos bo'lgan ma'lumotlarni yigishga imkon beradi.

721. b. Yangi shaklni qo'shadi.

722. c. Loyixani almashtiradi.

723.

Nuqtalar o'rnini to'ldiring: DML - ... ?

724. a. Ma'lumotlarni O'zgartirish Tili

725.

Yil tipidagi ma'lumotlarni saqlash uchun sonli maydonning quyidagi turi yetarli:

726. a. Bayt;

727. b. Butun;

728. d. Haqiqiy;

729.

SQLda SUM (ifoda) DISTINCT ustun nomi formatining vazifasi

730. a. SUM() – Ustundagi hamma qiymatlar summasini hisoblaydi.

731.

SQLda HAVING ifodasidan guruxlarni qaytarish sharti yoziladi va .....bilan birga ish latiladi.

732. d. GROUP BY